

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ő N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével.)

BUDAPEST 1934.
Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon: 53—6—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : F E K E T E L Á S Z L Ó Dr. budapesti kir. közjegyző.
Felelős szerkesztő és kiadó: S Z E M E R J A Y - P E T R Á N T I B O R Dr. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája : 41.951.

A közjegyzői kamaraközi értekezlet memoranduma.

Ennek a közlőnynek 1933. november havában megjelent 9. számában egész terjedelmében közöltük az igazságügyminiszter 37679/1933. I. M. VIII. számú rendeletét, amelyben felhívta a közjegyzői kamarákat: tegyenek jelentést a területükön közjegyzőhelyettesként alkalmazott nyugalmazott bírőról és közalkalmazottokról s egyben véleményes jelentést terjesszenek fel arra nézve, hogy a közjegyzői pályát élethivatásuknak tekintő helyettesek állástalanságának megelőzése, illetve megszüntetése végett minő célravezető intézkedéseket tartanának alkalmasnak. Ugyancsak közöltük azt is, hogy ezzel a kérdéssel az elmúlt év december 7. és ez év januárus 27. napjaira egybehívott kamaraközi értekezlet foglalkozott. A kamaraközi értekezletek megbízásából a felterjesztést a budapesti kamara vezetősége készítette el s a minden aktuális közjegyzői kérdéssel nagy alaposággal és szakszerűséggel foglalkozó memorandumot az igazságügyminiszterhez már fel is terjesztette.

A memorandumot annak különlegesen nagy értékére tekintettel indokoltnak találjuk az alábbiakban részletesen közölni.

A felterjesztés bevezető része szerint a kamaraközi értekezlet a miniszteri felhívás tekintetében szóba jöhető intézkedéseket három csoportba tartja sorolhatóknak. Éspedig 1. olyan intézkedések,

A közjegyzői kamaraközi értekezlet memoranduma.

Krenner Zoltán dr.: A közjegyzői rendtartás reformja.
(IV. közlemény.)

A jegyzői magánmunkálatok galériája.

Közlemények.

A közjegyzőség egységesítése Németországban.

Grosschmied Géza dr. előadása a Jogászegyletben.

Nemzetközi közjegyzői irodalom.

A budapesti kamara társasvacsorái.

Kimutatás az állami nyugdíjas közjegyzőkről és közjegyzői alkalmazottokról.

Hétvégi pihenő a közjegyzői irodákban.

Az örökösödési eljárás módosítása.

Illetékügyi útmutató.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Notariatszeitung.

Jogtudományi Közlöny.

Magyar Jogi Szemle.

Jogállam.

Magyar Törvénykezés.

Polgári Jog.

Notariatszeitung.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Illetékjog.

amelyek a kir. közjegyzők anyagi helyzetének javításával teszik lehetővé a közjegyzőhelyettesek elhelyezkedését, 2. amelyek a közjegyzői kinevezéshez megkövetelik a kötelező közjegyzői gyakorlatot s így közvetve a succrescencia előmozdítását célozzák s végül 3. olyan intézkedések, amelyek a nyugdíjas közalkalmazottak helyettesként való alkalmazásának kérdését szabályozzák.

A memorandumnak a fentiek szerint három fejezetre tagozódó folytatólagos része szószerint való szövegben a következő:

I.

Előre kell bocsátanunk, hogy a közjegyzői kar tudatában van annak, hogy hatáskörének olyan jogterületen való kiterjesztése, amely a már amúgy is erősen megterhelt jogkereső közönségnek újabb anyagi megterhelésével járna, — a jelenlegi gazdasági viszonyok között lehetetlen. A kir. közjegyzői kartól mindenkor távol állott, hogy saját anyagi helyzetének javítása érdekében a jogkereső közönség érdekét és helyzetét figyelmen kívül hagyja. Amikor azonban a kar és az intézmény erkölcsi színvonalának fenntartása érdekében a viszonyok nyomasztó hatása alatt mégis kénytelen volt a saját anyagi helyzetével foglalkozni, — szociális érzékétől áthatva — sohasem tévesztette szem elől a jogkereső közönség érdekét, mellyel szemben a saját érdekeit mindig háttérbe szorította.

Ennek a szociális érzéknek átható erejénél fogva nem találja a közjegyzői kar anyagi leromlásának megakadályozása tekintetében célravezetőnek azokat az újabban ismételt felmerült terveket, melyek a bírói hatáskörbe a perenkívüli eljárás szabályai alá tartozó egyes ügycsoportokat (végrehajtás elrendelése, csődönkívüli kényszeregyezségi eljárás) a kir. közjegyzők hatáskörébe kívánják utalni.

Nem találja pedig célravezetőnek azért, mert ez a jogkereső közönség újabb megterhelését jelentené és mivel a kincstár érdekei is figyelembe jönnének, a közjegyző díjai nem állhatnának arányban a munka és rezszi többlettel s mindezek felül háttérbe szorítanák a közjegyző tulajdonképeni hivatásának: a megelőző jogvédelem szolgálatában álló okiratolásnak ellátását.

A közjegyzői karra egyébként az örökösödési eljárás novellája, a törvénykezési eljárás egyszerűsítéséről szóló törvény és a különböző illetéktörvények és rendeletek már amúgy is minden ellenszolgáltatás nélkül olyan nagy rezsiköltség növekedést jelentő munkát hártottak, hogy újabb díjazás nélkül viselendő munkateher áthárítása a közjegyzői kar teljes anyagi romlását jelentené.

De ettől eltekintve az államhatalom nem róhat szabad pályán működő polgárookra kereseti tevékenységének körében ellenérték nélkül ingyenes munkát.

Ennek a közjogi elvnek ellenére az örökösödési eljárás novellája oly tetemes munka és költségtöbbletet hártott — minden ellenszolgáltatás és megtérítés nélkül a közjegyzői karra, hogy a közjegyzői kar azt csak abban az ígértben bízva vállalhatta, hogy a novella egy évi gyakorlati alkalmazása után szerzendő tapasztalatok alapulvételével nyer szabályozást a munkatöbblet díjazása.

Mindezek figyelembevételével javasoljuk a díjtételek általános felemelése

helyett azoknak méltányosabb elvek szerint és az elavult szisztémák kiküszöbölésével eszközözendő szabályozását.

Ennek a szabályozásnak a kiindulópontja más nem lehet, mint a teljesen antiszociális degressiv díjfokokozatoknak a megszüntetése.

A szegényebb néposztály terheinek könnyítése érdekében a közjegyzői kar szociálisabb felfogásából kifolyólag készséggel felajánlja a hozzájárulását ahhoz, hogy a díjmentesen letárgyalandó hagyatékok értékhatára 200 pengőtől 300 pengőre felemeltessék.

Készséggel hozzájárulna a közjegyzői kar ahhoz is, hogy a 300 pengő értéket meghaladó hagyatékoknál az érték szerint eddig megállapított két százalékos díjazás 6000 pengő értékig 1·5%-ra leszállíttassék. Azontúl 1%-kal lenne a közjegyző munkája díjazandó. A szociális igazság feltétlenül a progresszív díjazás mellett szól.

Ha azonban Nagyméltóságod ezt egyelőre még nem látná keresztülvihetőnek, az esetre átmenetileg a következő díjazást javasolnánk:

6000 pengőn felül a többlet után	12000 pengőig	1%
12000 " " " "	24000 " "	0·75%
24000 " " " "	240000 " "	0·50%
240000 " " " "	2400000 " "	0·25%
2400000 " " " "		0·10%

illesse meg közjegyzőt hagyatéki díjátalány fejében.

Ha ezt a javasolt díjszabást összehasonlítjuk a budapesti ügyvédi kamara által a perenkívüli ügyekben megállapított normáldíjszabással, amely szerint

500 pengőig a díj	10%
500 pengőn túl a többlet után	2000 pengőig 5%
2000 " " " " "	11000 " 3%
11000 " " " " "	50000 " 2%
50000 " " " " "	100000 " 1·5%
100000 " " " " "	1%

akkor nyomban szembeötlővé válik a javasolt közjegyzői díjszabás szinte aránytalanul alacsonyabb mértéke.

Javasoljuk továbbá, hogy ha a tárgyalás nem a közjegyző székhelyén tartatik, a díjátalányon leül pótdíjként a díjátalány 25%-a számítandó fel, ez azonban 200 pengőnél több nem lehet. Az eddigi díjrendelet 24. §-ának utolsó bekezdése szerint számítható pótdíjak ugyancsak ezen díjátalánynak 50%-ánál többet nem tehetnek.

Külön jegyzőkönyvek felvételéért, mikor a hagyatékba e felek ingatlanokat bocsátanak osztály alá, az osztály alá bocsátott érték után járó ügyleti díjnak a fele illesse a közjegyzőt, minden korlátozás nélkül.

Ha pedig az osztály alá bocsátott ingatlanokról a felek kész okiratot hoznak az érték utáni ügyleti díj egynegyed része állapíttassék meg.

Minthogy a nemzeti vagyon igen tekintélyes része ingóságokban (érték-papírok, ékszerek, takarékbetét-könyvek, folyószámla és egyéb követelések) fekszik, melyeknek örökösödés útján való átszállásával kapcsolatban a kincstár igen nagy összegű illetékjövedelemhez jutna azáltal, ha bizonyos értéken felüli ingó hagyaték esetében is az örökösödési eljárás megindítása kötelező lenne, javasoljuk, hogy 2000 pengő értéken felüli ingó hagyaték esetén az örökösö-

dési eljárás hivatalból indíttassék meg. Javasoljuk, hogy a törvényes örökösök javára szóló életbiztosítás összege a tárgyalási díj megállapításánál számításba vétessék. Méltánytalan és antiszociális ugyanis, hogy esetleg egy nagyobb összegű életbiztosítási összegre vonatkozó örökösi minőségének megállapítása végett avagy újabb joggyakorlat szerint a biztosítási díjaknak a kötelesrészbe való beszámítása kérdésében lefolytatandó tárgyalásért mit se fizessen.

A jelenlegi viszonyok között a legnagyobb fontossággal bír és a legsürgősebb szabályozást igényel a közjegyzői díjak és költségek biztosításának és behajthatóságának a kérdése.

Nem elegendő az, hogy a díjak megállapíttassanak és a bíróságok által kimutatásokba foglaltan nyilvántartásba vétessenek, hanem azoknak a közbiztosításáról — a közjegyzői kar létevére szempontjából a törvényes rendelkezések útján való gondoskodás elődázhatatlan.

A helyzet ma az és be nem látható időn belül az is marad, hogy a közjegyzői jövedelem több mint felét kitevő munkadíjkövetelésnek 60%-a közjegyzőre nézve feltétlenül és végleg elvész, a jelzálogi biztosítás mellett is.

Ennek oka pedig az, hogy a hagyatéki ingatlanok csaknem kivétel nélkül a hátralékos adókon és illetékeken kívül, kölcsöntartozásokkal is meg vannak terhelve.

A rossz gazdasági helyzet miatt az adós fizetni nem tud s ha árverésre kerül a sor, az ingatlanok alacsony értéke és a pénztelenség okozta vételkedv hiánya miatt oly alacsony a vételár, hogy abból, — a dolog természetéből folyóan, — az utolsó helyen bekebelezett közjegyzői munkadíjkövetelés már kielégítést nem nyer.

Ez a helyzet tarthatatlan. Ugyanis a kir. közjegyző, aki fizetés nélküli köztisztviselő s jövedelméből kénytelen a személyzetét és nyugdíjárulékát fizetni és az összes egyéb irodai rezsijét fedezni, midőn hagyatéki ügyeket intéz, közmegbízás alapján, a köz érdekében jár el, ennél fogva az állam tekintélye, de a közérdek is megköveteli, hogy ily tárgyú tevékenységeért a neki törvényes rendelkezések értelmében járó s megélhetésének egyedüli alapját képező díjakhoz az államhatalom hozzá is juttassa s így további zavartalan működésének anyagi alapját megteremtse.

Ez pedig elérhető volna oly módon, hogy az 1898. évi XII. t.-c. 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján rendelet bocsáttatnék ki, mely szerint a kir. közjegyzőknek a hagyatéki eljárás folyamán felmerült s a hagyatéki bíróság által jogerősen megállapított díjai az adók és illetékek után, mint előnyös kielégítésben részesülő tételek sorozandók.

Kimondandó lenne, hogy a közjegyzőknek az örökösödési ügyekben és egyéb bírói megbízáson alapuló eljárások során megállapított díjai és költségei — nem származván magánjogi követésekből, — a gazdavédelmi rendelet azoknak telekkönyvi biztosítását és behajtását ne korlátozza.

Az örökösök hitelezőinek a telekkönyvi rendtartás 74. §-a alapján bekebelezett követelése az előbb említett közjegyzői díj és költségköveteléseket a rangsorban meg ne előzhessék.

A közjegyzői kar sürgősen hatályon kívül helyezendőnek tartja az 1931. évi 5100. M. E. sz. rendelet 61. §-át és visszaállítandónak az ezt a rendeletet megelőző jogi helyzetet, mert eltekintve a hivatkozott §-nak szociális szempontból káros és tarthatatlan voltától, ez a § szinte lehetetlenné teszi, hogy

a kir. közjegyző az 50 pengőnél alacsonyabb illetékekkel terhelt s a tárgyalási díjak hagyatékok túlnyomó részét képező hagyatéki ügyekben belátható időn belül, vagy egyáltalán díjaihoz jusson.

Ugyancsak szükségesnek véli a közjegyzői kar az 1930. évi XXXIV. t.-c. 56. §-ában foglaltakra tekintettel a szegénységi jog megadásához szükséges hatósági bizonyítvány kiadhatásának feltételeit megszorítani, mert a jelenlegi viszonyok között a kir. közjegyző olyan esetekben is díjtalanul kénytelen eljárni, amikor a megkereső valójában képes lenne anyagi megerőltetése nélkül is a közjegyzői díjakat megfizetni.

Nem hallgathatjuk el ez alkalomból a közjegyzői karnak azt a sérelmét sem, amely abban áll, hogy az árverési csarnok működése a közjegyzőket a kereskedelmi és váltótörvény alapján hites személy közbenjöttével megtartandó árverések tanusításától elütötte.

Az árverési csarnokról szóló 1888. évi XXII. t.-c. 1. §-a kimondja, hogy „Ingó tárgyak árverésével üzletszerűen foglalkozni csak külön engedély mellett szabad“. Ezen törvény 2. §-a szerint „az engedély meghatározott területre és legfőlegb 25 évre kizárólag is adható“. A 4. §. szerint pedig „az engedélyezett árverési vállalat működésének megkezdésével, működési területén az ingó tárgyakra vonatkozó minden nyilvános árverés rendszerint az árverési csarnokban eszközöndő. Ezen határozat alól mindazonáltal a bírói vagy más közhatalósági árverések, valamint a vasutak és gőzhajózási vállalatok által az üzletszabályzat határozatai értelmében eszközölt árverések kivételnek“. Az 1925. évi IX. t.-c. 3. §-a 1. bekezdésének 2. pontja az árverési csarnok üzletét a postatakarékpénztár „üzleti körébe vonta“ s illetve ezzel az üzletággal a postatakarékpénztárnak az 1885. évi IX. t.-c.-ben és az 1899. évi XXXIV. t.-c.-ben megállapított üzletkörét kibővítette.

A most idézett törvényszakaszokból minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy az árverési csarnokok engedélyhez kötött üzleti vállalkozások, amelyek hatósági jelleget még azáltal sem nyertek, hogy az állami fennhatóság alá tartozó postatakarékpénztár üzleti körébe vonattak és hogy üzletviteli szabályaik a törvény értelmében kereskedelemügyi miniszteri rendelettel nyernek megállapítást.

Az a körülmény, hogy az árverési csarnok csupán egy üzleti vállalkozás, a törvény életbelépte óta lefolyt több mint négy évtized alatt vita tárgyát nem képezte s jogászai körökben ezidőszent sem képezheti.

A forradalmak és a gyászos emlékü tanácsköztársaság megszűnését közvetlenül követő idők rendkívül súlyos gazdasági viszonyai következtében mindgyakrabban fordult elő annak szüksége, hogy a kereskedelmi forgalomban késedelmes vevők és eladók veszélyére és költségére a kereskedelmi törvény alapján hites személy közbenjöttével kellett az át nem vett vagy rendelkezésre bocsátott árut, a nem fizető adós által kézizálogul lekötött és átadott ingóságokat nyilvános árverésen eladatni.

Amikor az állami árverési csarnok közegei ennek folytán az ingó árverések számának emelkedését látták, mindgyakrabban kezdtek a kir. közjegyzők, mint hites személyek tanusítása mellett a kereskedelmi törvény alapján megtartott ingó árverésekre az 1888. évi XXII. t.-c. 4. szakaszára utalással voltaképpen azonban az árverési csarnoknak jövedelmét jelentő árverési jutalékokra tekintettel beleavatkozni.

Ezen jogalappal nem bíró beavatkozás elhárítása és az árverési csarnok szerepkörének tisztázása végett a budapesti kir. közjegyzői kamara Nagyméltóságod hivatali elődjéhez 554/1920. kk. szám alatt felterjesztést intézett. Nagyméltóságod hivatali elődjének e tárgyban a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrhoz intézett 12174/1921. I. M. XII. számú megkeresése folytán a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr 1921. évi június hó 6-án 68229/20—1921. szám alatt a budapesti kir. közjegyzői kamarához intézett leiratában maga is kifejezetten elismerte, hogy az árverési csarnok közreműködése csak olyan árveréseken nem mellőzhető, „amelyeket a kir. közjegyzők nem az 1886:VII. t.-c. 36. §-a szerint kapott bírói megbízás, avagy a kereskedelmi és váltótörvény alapján fogantatosítanak“.

Ez a megállapítás a törvénynek megfelelő volt és fedte az azt megelőző több évtizedes gyakorlatot.

Ennek dacára a kérdés nyugvóponton nem jutott, sőt az árverési jutalékok tetemes felemelése mindinkább fokozta azt a törekvést, hogy az árverési csarnoknak üzletkörébe nem tartozó ezen árverések is — a vállalat üzleti jövedelmének szaporítása érdekében — oda bevonassanak.

Ez a törekvés azután a Budapesti Közlöny 1925. évi július 4-én megjelent 147. számában közzétett, az árverési csarnokokon kívül tartott nyilvános árverések szabályozásáról szóló 70368/1925. XIV. K. M. számú kereskedelemügyi s belügyminiszteri rendelet, — továbbá a Budapesti Közlöny 1925. évi július hó 22-én megjelent 162. számában közzétett s a m. kir. postatakarékpénztár árverési csarnokának üzletviteli szabályzatáról szóló 73880/1925. XIV. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet s végül a Budapesti Közlöny 1926. évi február hó 9-én megjelent 31. számában közzétett s a 73880/1925. XIV. K. M. számú rendeletet módosító 52413/1926. XIV. K. M. számú kereskedelemügyi és belügyminiszteri rendelet kibocsátásához vezetett.

A 70368/1925. XIV. K. M. sz. rendelet már nem fedte azt az álláspontot, melyet a kereskedelemügyi miniszter úr a fentebb idézett 68229 20—1921. számú leiratával elfoglalt, amennyiben a kereskedelmi és váltótörvény alapján tartott árveréseket már nem sorozta azon árverések közé, amelyek nem tartandók az árverési csarnokban. A rendelet eme része az árverési csarnokokról szóló 1888. évi XXII. t.-c. 4. §-ával ellenkezik, mert az a közhatósági árveréseket kivonja az árverési csarnok igénybevételének kötelezettsége alól, már pedig ide tartoznak a királyi közjegyzők közbenjöttével a kereskedelmi és váltótörvény és egyéb jogszabályok alapján tartandó árverések is.

A m. kir. postatakarékpénztár árverési csarnokának üzletviteli szabályzatáról szóló 73880/1925. XIV. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 1. §-a pedig már kifejezetten kimondja, hogy az 1875. évi XXXVII. t.-c. (Kereskedelmi Törvény) 306., 347. és 447. §-ai alapján tartott árverések az árverési csarnokban tartandók. A kir. közjegyzői kamarák és egyéb érdekeltségek meghallgatása nélkül kibocsátott ezen rendelkezés ezután a gyakorlati életben oda vezetett, hogy:

a) az árverési csarnok közreműködése folytán fizetendő tetemes összegre rugó árverési járulék és kiszállási díj a forgalmi-, esetleg fényüzési adó nagy összeggel (12—20%-kal) szaporítja az árverési költségeket s minthogy ez a vevőket terheli, azok a vételi ajánlataik megtételénél ezzel az összeggel szá-

molva, jóval kisebb ajánlatokat tesznek s ezáltal végeredményben az árverést szenvedő károsodik és a hitelező sem nyer kielégítést.

b) Ez a körülmény a közgazdasági életre is — különösen a jelenlegi súlyos viszonyok között — káros befolyást gyakorol, mert lombárdhitelek nyújtását lehetetlenné teszi azért, mivel a hitelezőnek követelése behajtása esetére, (árverés, per stb. költségek fejében) legalább 35—40% költséggel kell számolnia.

c) Igazságügyi kormányzati és jogszolgáltatási szempontból a fennálló rendelkezések következménye az lett, hogy a jogkereső közönség a kereskedelmi törvény értelmében hites személy közbenjöttével megtartandó árveréseknél hovatovább mind ritkábban vette igénybe a kir. közjegyző közreműködését s jelenleg a helyzet már az, hogy a m. kir. postatakarékpénztár árverési csarnokának vállalati alkalmazottai és az árverésre kiküldött számvevőségi tisztviselői hites személyekként szerepelnek és szerepkörüket olybá tüntetik fel, mintha az árverés szabályszerű lefolyásának tanúsítása végett a felek által hites személyként felkért kir. közjegyző jelenléte az ő közreműködésük folytán felesleges volna.

Nem szenvedhet kétséget, hogy a kereskedelmi törvény alapján megtartandó árveréseknél hites személy közreműködését a törvényhozó azért tartotta szükségesnek, mert a kereskedelmi életben a jogkereső közönségnek fontos anyagi és jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy az ily árverések lefolyása oly személyek közreműködése mellett történjék, akik kellő jogi képzettségükkel, közhatósági jellegükkel és közhitelükkel fogva az ily esetekben igen nagy jelentőséggel bíró körültekintéssel és jogi tudással rendelkeznek s az árverés kitézésének, hirdetésének és lefolyásának szabályszerűségét ellenőrizni és azt közhitellel tanúsítani képesek legyenek.

Már pedig az árverési csarnok, mint üzleti vállalkozás közhatósági jelleggel nem bír, tisztviselői pedig hites személyeknek nem tekinthetők.

Ennélfogva mindazok a törvény szerint hites személy közbenjöttével tartandó árverések, melyek egyedül az árverési csarnok kiküldöttének jelenlétében tartatnak, szabályszerű árveréseknek nem tekinthetők, a feleknek jogi és anyagi érdekét nem védik s csak alaptalan jogviták és perek kuforrásai lehetnek. Minthogy pedig csak a bíróság előtti perben derül ki, hogy egyedül az árverési csarnok kiküldöttének közreműködése mellett megtartott árverés nem tekinthető hites személy jelenlétében megtartott szabályos árverésnek, ez a már helyre nem hozható tévedés és annak súlyos anyagi következményei a jogkereső közönség körében elkeseredést szülnek és a hatóságokkal szemben bizalmatlanságot váltanak ki.

A jog- és igazságszolgáltatás érdeke tehát most már ellenállhatatlan erővel sürgeti ennek a tarthatatlan állapotnak megváltoztatását.

Tisztelettel kérjük tehát Nagyméltóságodat, méltóztassék a kereskedelmi és váltótörvény alapján hites személy közbenjöttével megtartandó árverésekre vonatkozólag sürgősen oly értelmű rendelkezés kibocsátásához szükséges intézkedéseket tenni, miszerint ezek az árverések is kivételnek az árverési csarnokban megtartandó árverések közül.

A közjegyzői kar fentebb előadott sérelmének orvoslását célzó intézkedések megtételére vonatkozó javaslatok kiegészítésül az alábbiakban abban az irányban kívánunk javaslatot előterjeszteni, mely iránt parancsoló szükség-szerűséggel jelöl ki számunkra a jogélet fejlődése, az állampolgároknak nyuj-

tandó megelőző jogvédelem biztosítása és a közjegyzői intézménynek az okiratolás terén mind szélesebb hatáskör kiterjesztéssel való megerősítése.

Míthogy véleményünk szerint a közjegyzőhelyettesek állástalanságának egyik okozója a közjegyzői kötelező okiratolás felette szűkös munkaköre, ennél fogva; ez a közjegyzői hatáskör megfelelően bővítendő volna és pedig nemcsak a helyettesek állástalanságának megelőzése, illetve megszüntetése és a közjegyzői munkaalkalom szaporítása s ezzel kapcsolatban a közjegyzők kereseti lehetőségének fokozása okából, hanem a kir. közjegyzőktől készítenő okiratok által az állam polgárainak nyújtandó megelőző jogvédelem biztosítása s ezáltal a hiányos jogi szakértelem mellett rosszul készített okiratokból keletkező perek mai nagy számának csökkentése érdekében.

Ez a közjegyzői kötelező hatáskör bővítés egyetemes nemzeti célokat is szolgálna annyiban, amennyiben a perek számának csökkenése a nemzeti vagyon pusztítását s a bírósági létszám lehető apasztása következtében az államháztartási kiadások jelentős megtakarítását idézné elő a jogrend és a társadalmi összetartás megszilárdítása mellett.

A megelőző jogszolgáltatás egyik leghathatósabb eszköze a közhitelei okiratolás és ténytanúsítás, amelynek fontosságát a magánjog minden terén, különösen pedig a telekkönyvek megbízhatóságának szempontjából a legmagasabbra kell értékelni.

És mégis mi a helyzet? Azt látjuk, hogy a megelőző jogszolgáltatás hatalmas birodalmának csakis egy elenyészően kicsi, erősen körül határolt területén biztosított a kir. közjegyzők kizárólagos működési jogosultsága, míg a birodalom egyéb hatalmas terein tömegükkel és a törvények által miben sem korlátolt tevékenységükkel elnyomják a kir. közjegyzőt a jogélet más területén működni hivatott, tehát erre a térre nem specializálódott és így meg nem felelő, más hivatású, sőt a jogban teljesen járatlan egyének.

Erre az áldatlan és kihatásban destruktív jelenségre már számtalanszor rámutatott a kir. közjegyzői kar, sajnos mindmáig hiába, úgy, hogy ez a területe a jognak ma is szabad vadászterülete a jogi orvvadászoknak, a zugírásoknak és a községi jegyzői karnak annyira, hogy a vidéken működő kir. közjegyzők irodáiban is megszűnt már az okiratolás és ügykönyveinket csak az aláírás hitelesítésekről felvett jegyzőkönyveknek nem is idevaló és nem is szükséges beiktatása tölti meg.

A kir. közjegyzői karnak az a törhetetlen meggyőződése, hogy a szóbanforgó kérdés végleges megoldása a közjegyzői kar jövedelmeinek emelése a szükséges mértékig és a közérdekből mindenképpen felett fontos jogbiztonság megóvása csakis úgy érhető el, még pedig anélkül, hogy ez a jogkereső közönségre újabb terheket róna, — ha a közjegyzői kar kizárólagos okiratolási jogának területe lényegesen kiterjesztetik, a községi jegyzők okiratolási joga megszüntetetik s a zugírászat minden fajtája lehetetlenül.

Hogy pedig mindez a mai viszonyok között is zökkenés nélkül keresztülvihető, hivatkozunk Lengyelországra, ahol ugyancsak pusztít a gazdasági válság és éppúgy mint nálunk, ott is van megoldatlan ügyvédi probléma, mégis azon örök igazság által, hogy „salus rei publicae suprema lex esto“ a közérdek szem előtt tartásával, az idegen elnyomás alól történt felszabadulása tizenötödik esztendejében megalkotta és 1934. évi január hó 1. napján életbeléptette az új közjegyzői rendtartást tartalmazó törvényt, amely fenntartva a régi

rendtartásban több egyéb esetre előírt közjegyzői okirati kényszert, többek közt kimondja, hogy ingatlan javak tekintetben a tulajdonjog átszállását, korlátozását, vagy megterhelését célzó jogügyletek érvényességéhez, valamint ily jogügyletekre vonatkozó mindennemű meghatalmazások érvényességéhez közjegyzői okirat szükséges. Kimondja a közjegyzői okiratok végrehajthatóságát bizonyos előfeltételek fenntartása esetén akkor is, ha a jogügylet tárgya nem csak pénzre és pénzt helyettesítő dologra, hanem más irányú teljesítésre is vonatkozik.

Az ily módon történt közjegyzői okirati kényszer kiterjesztésének egyik nálunk is minden helytálló indoka az, hogy az ügyvédek hivatása: a jogban járatlan feleknek jogtanácsokkal történő támogatása és az ügyfeleknek peres és perenkívüli ügyekben a hatóságok és bíróságok előtti képviselete, nem pedig az okiratolás, ami speciális közjegyzői hatáskörbe tartozik.

Hivatkozunk Romániára, ahol nem irányítja a jogalkotást ezeréves jogfejlődés, ahol a gazdasági nyomorúság még nagyobb mint nálunk, mégis minden komoly következmény és zökkenő nélkül eltöltötte a községi jegyzők úgynevezett magánmunkálatait s kizárólag hivatásuk teljesítésére szorította őket.

Mindezeknél fogva azokon a rendelkezéseken kívül, amelyek „az okirati kényszerről“ (1926.), majd „egyedülálló jogügyleteknek kötelező írásbafoglalásáról“ (1929.), végül „néhány jogügylet kötelező írásbafoglalásáról“ (1930.) szóló törvényjavaslatok általános részében foglaltatnak, a következőket javasoljuk:

A kötelező írásbafoglalás esetei:

9. §.

A szerződésnek vagy az egyoldalú jognyilatkozatnak írásbafoglalása szükséges a következő esetekben:

1. Vagyonnak, ideértve az örökséget is, mint egésznek, vagy hányadrésznek, de nem egyedileg meghatározott egyes vagyontárgyaknak átruházása, vagy hasznélvezettel terhelése.

2. Ingatlannak adásvétele és egyéb oly szerződés, amellyel valaki akár visszteher fejében, akár anélkül ingatlant átruház, vagy átruházásra kötelezettséget vállal, ingatlant terhelő dologi jog megalapítása, ilyen jognak terhelése, vagy ezekre irányuló kötelezettség vállalása, továbbá lemondás az ingatlant terhelő dologi jogról;

3. 50 kat. holdnál nagyobb ingatlanra vonatkozó hasznóbérllet, továbbá bármely ingatlanra vonatkozó bérllet, vagy hasznóbérllet felmondásának 6 évnél hosszabb időre kizárása, amennyiben lakbérleti szabályrendelet szerint a felmondásnak rövidebb időre kizárásához is írásbafoglalás szükséges, a szabályrendelet rendelkezése irányadó;

4. Ajándékozási ígéret, továbbá követelésnek ingyenes engedményezése, vagy elengedése az ajándékozás szándékával, kivéve, ha az engedményezett vagy elengedett követelés okiraton alapszik és ezt az okiratot a megajándékozottnak át-, vagy visszaadják, vagy ha az ajándékozó az engedményről az adóst írásban értesíti;

5. alapítványt élők között rendelő ügylet,

6. eladott ingó dolog tulajdonának fenntartása a vételár megfizetéséig, még pedig akkor is, ha az ügylet kereskedelmi ügylet;

7. oly szerződés, amellyel valaki ellátás, tartás, életjáradék vagy egyéb ellenszolgáltatás (kikötmény) fejében vagyontárgyak átruházására vállal kötelezettséget;

8. oly szerződés, amely tartás, ellátás, vagy életjáradék jövőbeli szolgáltatásának megállapítására, rendezésére, vagy megváltására irányul,

9. vagyonközönség megszüntetése,

10. szolgálati szerződésnél a megszolgált munkabér, vagy egyrésze elvesztésének kikötése, amennyiben ilyen kikötés szolgálati szerződésben helyet foglalhat, mégpedig akkor is, ha az ügylet kereskedelmi ügylet,

11. kezesség vállalása;

12. kötbér vállalás, vagy valamely cselekmény véghezvitelének, vagy véghez nem vitelének esetére bírság kikötése.

10. §.

Az előbbi §. 1., 7., 9. és 11. pontjaiban megjelölt szerződések, amennyiben azok tárgyát ingatlan is képezi, — valamint az oly szerződés, amellyel valaki felüléptményi jognak, vagy valamely telek mindenkor tulajdonosa javára szóló telki tehernek megállapítására vállal kötelezettséget — továbbá a két pontban írt jogügyletek is azon esetben, ha az ingatlanok a kataszteri tiszta jövedelme, illetve nyersházbérijövedelme alapján számítandó törvényszerű legkisebb értéke az 500 pengőt meghaladja — csak úgy érvényesek, ha a jogügyletet közokiratban kir. közjegyző, vagy magánokiratban bejegyzett ügyvéd készítette.

Ellenjegyzés előtt az ügyvéd köteles az okiratot a felek előtt felolvasni és megmagyarázni s a feleket az esetleges hiányokra és az esetleges következményekre figyelmeztetni és hogy ez megtörtént, az okiraton megjegyezni.

11. §.

Közokirat szükséges a következő szerződésekhez és egyoldalú jognyilatkozatokhoz.

I. Házastársaknak és jegyeseknek egymásközötti jogügyletei közül:

1. a házassági szerződéshez, amely a házastársak, mint ilyenek közötti vagyoni viszonyait a házasság fennállásának idejére, vagy megszűnésének esetére szabályozza, — ideértve a hozomány és a hitbér vagy a viszonthitbér rendelkezését, a közszerzemény rendezését, vagy általános vagyonközösség kikötését, továbbá a gyermektartás, a nőtartás és az özvegyi jog rendezését is, tekintet nélkül arra, hogy a szerződést a házasság megkötése előtt, vagy azután kötik-e,

2. az adásvétel, csere és kölcsönszerződéshez, ingatlanok három évnél hosszabb bérletéhez és haszonbérletéhez, tartozás elismeréshez, engedményhez, valamint élők között a szokásos alkalmi ajándékozásokot kivéve mindennemű egyéb jogügyletekhez, amelyekre a törvény írásbeli alakot szab, mégpedig akkor is, ha az ügylet kereskedelmi ügylet;

3. az általános meghatalmazáshoz, továbbá az olyan különös meghatalmazáshoz, amely váltóbeli kötelezettség vállalására, kölcsön vételére, tartozás elismerésére, vagy olyan jogügyletnek harmadik személlyel létesítésére irányul, amely írásbeli alakhoz van kötve.

II. Egyenesági rokonoknak egymásközötti jogügyletei közül:

1. A 9. §. 1. és 2. pontjaiban meghatározott jogügyletekhez, valamint az ily rokonok egyikének a másikért vállalt kezességéhez;

2. az általános meghatalmazáshoz, továbbá olyan meghatalmazáshoz, amely váltóbeli kötelezettség vállalására, vagy az előbbi pontban megjelölt valamely jogügyletnek harmadik személlyel létesítésére irányul.

III. A vakok, siketnémák, olvasni nem tudó siketek, vagy írni nem tudó némák jogügyletei közül:

1. Azokhoz az egyébként írásbeli alakhoz kötött jogügyletekhez, amelyekkel ily személyek terhet vagy kötelezettséget vállalnak,

2. az ily személyek részéről adott általános meghatalmazáshoz és olyan meghatalmazáshoz, amely ily személyek váltóbeli kötelezettségének vállalására, kölcsön felvételére, tartozás elismerésére, vagy az előbbi 1. pontban megjelölt valamely jogügylet létesítésére irányul.

IV. Tekintet nélkül a felek személyére a következő jogügyletekhez:

1. Örökség elidegenítéséhez,

2. az örökhagyóval kötött olyan szerződéshez, amellyel az öröklésre hivatott személy lemond az örökhagyó utáni öröklés jogáról, továbbá az örökhagyóval kötött oly szerződéshez, amellyel a felek az ily lemondó szerződés hatályát megszüntetik,

3. öröklésre hivatott leszármazóknak örökségi várományukra vonatkozóan az örökhagyó életében egymással kötött szerződéshez,

4. örökösödési osztályegységhez,

5. közös végrendelethez, öröklési szerződéshez és halálesetre szóló ajándékozási szerződéshez,

6. az örökbefogadó szerződéshez, valamint az azt módosító, vagy felbontó szerződéshez.

12. §.

A vegyes és átmeneti rendelkezések közé egyebek közt felveendőek volnának a következők:

1. E törvény szerint az okiratolásra jogosítottak a telekkönyvi hatósághoz csak azon jogügyletekre nézve vannak felhatalmazva bekebelezési vagy egyéb kérvényt beadni, amelyeknek okiratolására jogosultsággal bírnak, de kötelesek a beadványt ellenjegyzésükkel sajátkezűleg aláírni, nevüknek, foglalkozásuknak, lakhelyüknek feltüntetésével és a beadványt a bejegyzés alapján képező okirat keltétől, illetve felsőbb jóváhagyás alá tartozó okiratokat azok átvételétől számítandó 15 nap alatt az illetékes telekkönyvi hatóságnál beadni, kivéve, ha az okiratban foglalt jogügylet a meglévő telekkönyvi állapot ideiglenes fenntartása iránt intézkedik, vagy a bejegyzésnek telekkönyvi akadálya van, vagy ha az érdekelt felek a bejegyzés elhalasztását kívánják, avagy a kérvény beadásához szükséges költségeket nem előlegezik.

Nem érintik e rendelkezések hatóságoknak azt a jogát, hogy saját hatáskörükhöz tartozó ügyekben a tkvi hatósághoz beadványokat intézhessenek.

2. A kereskedelmi társaságok első cégbejegyzését tárgyzó kérvényt, valamint a részvénytársaságoknak és szövetkezeteknek a cégbírószághoz intézett minden beadványát a kir. közjegyző, vagy bejegyzett ügyvéd ellenjegyzésével kell ellátni. Nem szükséges ez az ellenjegyzés azokhoz a beadványokhoz, melyeket a m. kir. kincstár, köztisztület, közintézet, más közintézmény, vagy törvény

alapján illetékmentességet élvező intézet, törvényes, vagy perbeli képviselőre hivatott személy készített és ellenjegyzett.

3. A kir. közjegyzőkről szóló 1874:XXXV. t.-c. 58. §. úgy módosul, hogy a kir. közjegyző olyan esetekben, amelyekben a jogügylet érvényességéhez közokirat nem szükséges, a fél kérelmére magánokiratot készíthet különösen, ha közokiratot egyik fél személyes jelenlétének vagy alakszerű meghatalmazásának hiánya miatt nem vehet fel, valamint törlési nyugtákról és egyéb érték szerint meg nem határozható telekkönyvi nyilatkozatokról, avagy meghatalmazásokról. Egyébként az ilyen magánokiratra is minden tekintetben a magánokiratokra vonatkozó jogszabályok irányadók.

Ha a kir. közjegyző az előbbi bekezdés rendelkezései ellenére készített magánokiratot, ez egymagában nem érinti az okiratba foglalt jogügylet érvényességét, ha az okirat egyébként a törvényszabta alaknak megfelel.

4. E törvény rendelkezései nem érintik az okirattal való bizonyítás szabályait; nem érintik különösen az 1886:VII. t.-c. 21. §-ának és 22. §-a 2. bekezdésének rendelkezéseit, amelyek szerint az ott meghatározott esetekben az okirattal való bizonyítás csak közjegyzői okirattal történhetik.

Miként Braziliában és újabban Jugoszláviában is, nálunk is bizonyos mérsékelt díjak megállapítása mellett felfektetendő volna nyilvánkönyveik módjára hiteles névalírást tartalmazó könyv, ahol bárki elhelyezhetné hitelesített eredeti aláírását, melynek csekély díj mellett való betekinthezősége mindenkinek lehetővé tenné azt, hogy az okiratok aláírásának hitelességéről meggyőződjenek.

II.

A közjegyzőhelyettesek állástalanságának megszüntetése, illetve megelőzése végett célravezetőnek tartanók a közjegyzői állás betöltésére az állás betöltéséhez szükséges gyakorlatra és a jelölti képesítésre vonatkozó rendelkezéseknek a következő javaslat törvényerőre emelése útján való módosítását.

1. §.

Az 1886. évi VII. t.-c. 1. §-ának c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

c) Aki az egységes bírói és ügyvédi vizsga sikeres letételét és három évi közjegyzői gyakorlatot, melyből legalább két év az említett vizsga sikeres letétele után töltendő ki, okiratokkal kimutatni képes, vagy aki okiratokkal kimutatni képes azt, hogy az egységes bírói és ügyvédi vizsga sikeres letétele után, habár megszakításokkal is, kitöltött két évi közjegyzői gyakorlattal rendelkezik és azonfelül mint két éve kinevezett bíró működik, vagy két éve valamelyik ügyvédi kamarának bejegyzett tagja.

Az ügyvédi és bírói külön gyakorlat összeszámítandó.

2. §.

Az 1913. évi XXV. t.-c. 7. §-ának egyidejű hatályon kívül helyezésével az 1874. évi XXXV. t.-c. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

A közjegyzői állást az igazságügyminiszter pályázat útján tölti be.

A nyilvános pályázat hirdetése nélkül kinevezhetők azonban az illetékes kir. közjegyzői kamarák előterjesztésére azok a kir. közjegyzőhelyettesek, akik mint ilyenek legalább 5 évig kifogástalanul működtek.

A folyamodvány kellően felszerelve ahhoz a közjegyzői kamarához intézendő, amelynek kerületében a betöltendő állás van.

A közjegyzői kamara a kitűzött pályázati határidőben beérkezett folyamodványok felett véleményt ad, — a pályázók közül az állás betöltésénél figyelmet érdemlő körülmények (helyetteseknél különösen a személyi és minősítési táblázatok) gondos mérlegelésével hármát kijelöl és indokolt véleményét az összes folyamodványokkal együtt a pályázati határidő lejárt napjától számítandó 8—15 nap alatt az igazságügyminiszterhez felterjeszti.

3. §.

Az 1886. évi VII. t.-c. 2. §-ának 1. bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

Közjegyzői jelöltnek a közjegyzői kamara csak olyan, — habár még nem teljes kora — magyar állampolgárt vehet fel, aki az 1886. évi VII. t.-c. 1. §-a a) pontjának intézkedései szerint kifogás alá nem esik és okiratokkal igazolni tudja, hogy:

a) a jogi és államtudományi tanulmányok szabályszerű befejeztével belöldi tudománygyetemen a jogtudori oklevelet megszerezte s

b) a kamara kerületén valamely közjegyzőnél ténylegesen és állandóan alkalmazva van.

Ez a javaslat bővebb indokolásra nem szorul.

Az 1. §-ban megkívánt két évi kötelező közjegyzői gyakorlat voltaképpen nem jelent újítást, hanem csupán visszatérést az 1874. évi XXXV. t.-c. 2. §-ának rendelkezéséhez. Utalunk egyébként az 1874. évi XXXV. t.-c. 2. §-ának idevonatkozó miniszteri indoklására és a speciális közjegyzői gyakorlat megszerzésének szükségességére.

A 2. §. a közjegyzői karnak már ismételtlen megnyilvánult kívánsága mely az érdemes helyettesek kinevezésének és a succrescenciának előmozdítását célozza.

A 3. §. indokolásul az szolgál, hogy az 1913. évi LIII. t.-c. 3. §-ának 1. pontja az ügyvédjelölti gyakorlat megkezdéséhez a jogtudori oklevél megszerzését írja elő.

Nem csak a logikai szükségszerűség kívánja, hogy a közjegyzőjelölti, és az ügyvédjelölti gyakorlat azonos előfeltételekhez köttessék, hanem a közjegyzőjelölt speciális működési köre az 1886. évi VII. t.-c. 4. szakasza, valamint az 1930. évi XXXIV. t.-c. (T. e.) 132. §-a alapján reá bízható teendők megkövetelik a jogtudori oklevél megszerzésével járó magasabb jogi előképzettséget.

Mínthogy jelen felterjesztésünk II. fejezetében a közjegyzői állások betöltésének kérdésével is foglalkoztunk, ebbe az eszmekörbe kapcsolódik az a javaslatunk, hogy a háború befejezése után a menekült közjegyzők elhelyezése érdekében szervezett közjegyzői állások megürülésük esetén megszüntetessenek. Amíg a háború befejezése és hazánk megcsonkítása után a menekült közjegyzők elhelyezkedése érdekében az új állások szervezése indokolható volt, ma már ez az indok nemcsak hogy elesett, hanem a gazdasági viszonyoknak azóta még fokozottabb mérvben bekövetkezett leromlása éppen ellenkezőt, az állások megszüntetését teszi indokolttá.

A háborúelőtti közjegyzői állások ügyforgalma az új állások szervezése folytán nyomban a felével, vagy harmadával megcsappant, aszerint, hogy egy

vagy két új állás szerveztetett a régi közjegyzői állás területére. Azóta a gazdasági viszonyok leromlása az ügyforgalmi kimutatások tanúsága szerint még lejjebb szállította nemcsak számokban, de értékben is a közjegyző ügyforgalmát és jövedelmét. Ezért nem alkalmazhatnak helyettest. Mig ellenben, ha a fölösen szaporított közjegyzői állások száma azok megszüntetése következtében csökkenni fog és a közjegyzők ügyforgalmában és jövedelmében azáltal emelkedés fog mutatkozni, a közjegyzők kénytelenek és képesek is lesznek helyettest alkalmazni. Ez az állástalan helyettesek elhelyezkedési lehetőségét fogja előmozdítani és azáltal, hogy jobban lesznek dotálhatók, a fiatalságot a közjegyzői pályára fogja vonzani, az utánpótlást lehetővé teszi és a gazdasági kényszerhelyzet folytán helyettesként alkalmazott nyugalmazott bírákat és közalkalmazottakat a közjegyzői pályáról le fogja szorítani.

III.

A közjegyzőhelyettesek állástalanságának megszüntetése, illetve megelőzése érdekében a helyettesek országos egyesülete a Nagyméltóságodhoz intézett beadványában arra céloz, hogy a nyugdíjas tisztviselők alkalmazásának eltiltásával kényszeríttessenek a kir. közjegyzők a hivatásos jelöltek alkalmazására, aminek természetes következménye a hivatásos jelöltek álláshoz juttatása lesz.

Sajnos a megoldás nem olyan egyszerű, mint amilyennek az az első pillanatra látszik.

Helyes ugyanis a közjegyzőjelöltek beadványának az a megállapítása, hogy a nyugdíjas állami hivatalnokok igen olcsó alkalmazottak, mert igényeiknek megfelel, ha alkalmaztatásuk révén havi jövedelmük 50—100 pengővel emelkedik, mert ezzel a kiegészítéssel nyugdíjuk már biztosítja szerény megélhetésüket.

Helyes az a megállapítás is, hogy alkalmaztatásuk egyedüli oka az a körülmény, hogy havi fizetésük aránytalanul kisebb mértékben emeli a közjegyzői iroda rezsiterheit, mint a hivatásos közjegyzőjelöltek fizetése, akiknek ez az egyedüli jövedelmük, amiből esetleg családjukkal együtt megélniök kell.

Ezzel szemben kétségtelen tény, hogy a mai katasztrófálisan lecsökkent közjegyzői jövedelmek lehetlenné teszik a kir. közjegyzőkre nézve, hogy irodarezsijüket bármily csekély mértékben is emeljék, amit a tevékenységi és ügyforgalmi kimutatások szomorú adatain felül az a körülmény is kiáltoan bizonyít, hogy a kir. közjegyzők közül igen sokan a kamarai tagilletménnyel és nyugdíjjárulékkal is adósok maradnak, annak ellenére, hogy mulasztásuk súlyos következményeinek tudatában vannak.

Ha ezeket a kétségbe nem vonható igazságokat egybevetjük, kézenfekvő hogy a nyugdíjas tisztviselők jelölteként leendő alkalmaztatása eltiltásának következménye nem a hivatásos alkalmazottak álláshoz juttatása, hanem az lesz, hogy a nyugdíjas jelöltek elvesztik állásukat, viszont az őket elbocsájtó kir. közjegyzők egyáltalán nem fognak, — mert nem képesek — jelöltet alkalmazni.

És ez a helyzet a hivatásos jelöltek szempontjából az idők múlásával állandóan romlani fog s a helyzet ismeretében az a meggyőződésünk, hogy a jövőben fokozatosan több és több lesz az állástalan jelöltek száma és egyenes arányban fog az a kir. közjegyzők anyagi helyzetének folytonos romlásával növekedni, hacsak a fentebb javasolt intézkedések sürgős meg-

tételével Nagyméltóságod a közjegyzői karnak és a helyetteseknek segítségére nem sietne.

Addig is a kamaraközi értekezlet arra a megállapodásra jutott, hogy a 45-ik (esetleg 50-ik) életévüknek betöltése előtt nyugdíjba lépő közalkalmazottaknak helyettesként való elfogadása és bejegyzése elől elvben elzárkózni nem lehet, de az eziránt előterjesztendő kérelem elbírálása esetén a kamarák tegyék alapos vizsgálat és megfontolás tárgyává, hogy a nyugdíjazás okai és körülményei nem szolgálnak-e a közjegyzőhelyettesi gyakorlat törvényszerű folytatásának akadályául. Ez azonban csak kisegítő megoldásként kínálkozik.

* * *

A memorandumot, amint erről már megemlékeztünk, *Lázár Ferenc* dr. elnök irányítása mellett *Barcs Ernő* dr. kamarai titkár készítette s az ő érdemük, hogy ilyen plasztikus formában szemléltető módon egységes szerkezetbe foglalták a magyar közjegyzőség összes aktuális problémáit.

A közjegyzői rendtartás reformja.

Irta: *Krenner Zoltán* dr.

(IV. közlemény.)

VII. Az érvényben levő közjegyzői rendtartás a közjegyző által kiállítható tanusítványokat két csoportba osztja s előbb korlátozó jelleggel tíz tanusítható tényt és körülményt állapít meg, úgyhogy csak ezek a tanusítható tények, majd egy közbeiktatott rendelkezéssel a korlátot megnyitja és elismer „egyéb tények“ tanusítására való jogosultságot meghívás esetére és ha a tények a közjegyző jelenlétében történnek. A törvény e rendszertelenségét szisztematizálni, a tanusítások körét pontosan meghatározni, bizonyos esetekben a közjegyző tanusítási jogosultságát kizárólagossá tenni, — ez lesz a reform feladata. A tanusítási kör elhatárolása — mint már említettük — egyfelől a tanusítandó jogcselekmény, tény vagy megállapítás jogi hatás előidézésére való alkalmassága, másfelől a tanusítandó tény különleges szakértelmet nem kívánó személyes észlelhetősége. Elgondolásunk szerint különös gondossággal állapítandó meg a ténytanusítások köre, a meghatározó korlátokat rugalmasokká kell tenni, nem lehet a „tény“ szó fogalom meghatározásából eredő kritériumokkal a keretet szűkké és merevvé tenni, hanem a haladó gazdasági élet követelményeihez kell igazodni; tanusíthatók a jogi érdekekkel bíró, jogi következményt maguk után vonó tények és körülmények, ha azok

a közjegyző jelenlétében mennek végbe s tanusításuk nem kíván különleges szakértelmet s az olyan események, melyekről személyes észlelettel a közjegyző meggyőződést szerezhet. Tanusíthatók a tanúk nyilatkozatai, tényálláselőadások, melyeknek esküvel való megerősítése felajánlatik, kiállíthat a közjegyző bizonyítványokat, tanusíthat sorsolásokat, okiratok megsemmisítését, bizonyos események, cselekmények mulasztások időpontját. De nem tanusíthatók a jogi érdekekkel nem bíró tények, a komolytalan és a közjegyzői intézmény erkölcsi súlyát felhasználó hangzatos reklámok, előfizetésre csábító hirdetések által közzétett rejtvények helyes megfejtései, a detektív regényekben izgalmasan leírt bűncselekmény tettesének az olvasó által történt kiderítésének és a nevet elrejtő közjegyzői letétben levő név azonosságának megállapítása s más a jogi forgalom körén kívül eső tények. A helyes megállapítást a tanusítványokról szóló fejezet élére állítanánk és ezt követné a tanusítások kimerítő felsorolása, az eddigi rendelkezéseket a következőkkel egészítve ki:

a) az okiratok másolatainak hitelesítése az ügykezelés egyszerűsítése végett az ügykönyvbe vezetendő be, a hitelesítés, ha az eredeti okiraton igazítások, törlések, hozzáadások, betoldások, keresztülhúzások vannak, fotokopiai másolaton történjen, a kivonatos másolat összefüggő részei ki nem hagyhatók (nem lehet lemásolni az intézkedést és kihagyni annak visszavonását, vagy a szerződési rendelkezést a felbontó feltétel nélkül) a hitelesítési záradékban az okirat felmutatója feltüntetendő s itt kell az új rendtartásnak megállapítani, hogy a telekkönyvi és cégbírósági irattár részére készített másolatokat csak közjegyző hitelesíthet,

b) a kereskedelmi könyvek hitelesítésénél meg kell oldani a kartoték rendszerű könyvvezetés bejegyzéseiről készített másolatok hitelesíthetőségét a telekkönyvi előjegyzés kieszközölhetése végett, viszont mellőzni kell a kereskedelmi törvényben megszabott kérelmek és a helyes könyvvezetés tanusítását,

c) a fordítások a helyettesek által saját nevükben és saját felelősségük mellett akkor is eszközölhetők, ha az illető nyelvre csak a helyettes s nem a főnök bír nyelvjogositvánnyal,

d) a névalíráások hitelesítésénél, úgy mint az amerikai államokban felhasználandó okiratokon levő aláírások hitelesítési záradékában fel kell tüntetni azt, hogy az okirat tartalma megfelel a kiállító akaratának, ugyancsak meg kell állapítani, hogy az aláírását vagy kézjegyét hitelesítő fél akaratára és az okirat tartalma mege-

gyeznek, hogy az okirat nem ütközik a büntető törvénykönyvbe, a közrendbe és közkeréltetésbe, a jogügylet nem törvénytelen, semmis vagy szinleges s a hitelesítés csakis ezen megállapítások után történhetik meg, vagyis a közjegyzőnek nemcsak joga, de kötelessége azon okirat tartalmáról tudomást szerezni, melyet előtte írni alá vagy melyen levő aláírást előtte ismerik el, kötelessége továbbá megállapítani az ügyfél ügyletkötési képességét. Tehát a külön jegyzőkönyv felvétele nélkül, egyszerűen a fontosabb adatokat az ügykönyvbe való bevezetéssel eszközözendő közjegyzői tanusítás arra vonatkozik, hogy a közjegyző a felek akaratáról meggyőződött, ez az akarat az okiratban világosan kifejezve van, az okirat fel lett olvasva, helybenhagyva és az ügyfél az okirat értelmét és következményeit tudja, mely tanusítások a záradékban ugyan nem foglaltnak, de a „közjegyzői hitelesítés“-nek ezt a tartalmat adja a törvény, míg a záradék az ügyszám megjelölésével csak az aláírás vagy kézjegy valódiságát igazolja, a személyazonosság megállapítása csupán a közjegyző által nem ismert fél aláírásának hitelesítésénél említendő meg,

e) okirat előmutatása időpontjának tanusításához nem szükséges jegyzőkönyv felvétele, csupán a lényeges adatoknak az ügykönyvbe bevezetése, hasonlóan

f) az életbenlét bizonyításnál.

g) a közgyűlési határozatok tanusítását már fent megbeszéltük s újra hangsúlyozzuk, hogy az új részvényjogi törvény megalkotásánál ez irányban szavunkat fel kell emelni

h) a tények bizonyításáról is szövegtünk, az árverési, árlejtési és ajánlati tárgyalások tanusítása mellett kimondandó, hogy a záloglevelek kisorsolása, megsemmisítése kizárólag közjegyzői tanusítás mellett történhetik, ami a zálogleveleknek külföldön történt elhelyezése folytán a külföldi hitelezők bizalmának fokozásával eléggé indokolható,

i) az értesítvények közjegyzői tanusítása mindinkább tért hódít, a választott bíró elfogadási nyilatkozatának közlése már rendszerint közjegyző által történik, a Jt. 105. §. pedig előírja, hogy a jelzálogadóslevél visszaváltására a hitelintézetet közjegyző útján kell felhívni, aki a teljesítés megtagadását és a hitelintézet nyilatkozatát is tanusítja és pedig ennek beleegyezése és a jegyzőkönyv aláírásának megtagadása esetén is, ami az érvényben levő törvény ez irányú megváltoztatását kívánja. Az értesítés tárgyát képező pénz és értékpapír átvétele és közjegyzői letétbe helyezése

a közjegyző kötelessége és nem joga. Az értesítés kézbesíthetlensége esetén a közjegyző az értesítést az értesítendő közölt címére elküldött ajánlott levéllel is eszközölheti,

k) a közlemények tartalmának és elküldésének bizonyítása a mai állapotnak megfelel,

l) míg a váltóóvások tekintetében a kilátásban levő egységes nemzetközi váltójog fogja az időszerű reformálást eszközölni.

VIII. A tanúsításokra vonatkozó eljárási szabályok reformjának megbeszélésénél az érvényben levő szabályokat, elsősorban a tanúsítások minden rendjére vonatkozó közös eljárási szabályokat vesszük sorra, melyek közül az első a közjegyzői okirattal szemben korlátozott bizonyításra és a bírónak a bizonyítékok szabad mérlegelése szempontjából való megkötésére tekintettel az, hogy a közjegyző a jogügyletnek írásba foglalása előtt az érdekeltek valódi akaratát kinyomozni, lehetőleg a felek jogalkotó akaratáig hatolni, a szándékolt jogügylet jelentőségéről és jogi következményeiről őket felvilágosítani, a felek általános és a megkötni szándékolt ügyletre vonatkozó cselekvő képességét megvizsgálni, az ügylet törvényességét megállapítani, az ügylet esetleges tiltott voltát megmagyarázni tartozik, ami a mai általános rendelkezéssel szemben tüzetesebben állapítandó meg s az okirat lényeges alaki kellékét kell, hogy képezze.

Az okirat nyelve tekintetében intézkedni kell, hogy a nyelvjogosítvány kiadása az idegen nyelv ismeretének szakszerű kivizsgálása alapján történjen, amikor is a közjegyző a kamarának erre kijelölt bizottsága előtt az idegen nyelvnek írásban és szóban való tökéletes bírásáról tegyen vizsgát. A tolmács közreműködésével felvett okiratnál a tolmács készítsen hiteles fordítást (különösen — vagy csak — végrendeletnél) és ezt kell felolvasni s ennek felolvasását tanusítani, ha pedig a közjegyző nyelvjogosítványa alapján idegen nyelven vesz fel okiratot, az ügyfél kívánságára — végrendelezésnél minden esetben — hasábosan a magyar szöveg is felveendő s kétség esetében a magyar szöveg az irányadó.

Az okirat külalakját szabályozó rendelkezések lényeges egyszerűsítése kívánatos és úgy az ősratnak, mind a kiadványoknak írógéppel való írása legyen megengedett, hiszen a korábbi aggályokkal szemben megállapítható, hogy az írógép színes szalagja betűről-betűre veszít színéből és utánagépelés, kijavítás, pótlás technikailag is megoldhatatlan, a hamisítás veszélye kizárt, illetőleg csak annyira lehetséges, mint a kézírásnál.

A meghatalmazotti minőségben eljáró fél meghatalmazásának utólagos bemutatását lehetővé kell tenni, az utólagosan bemutatott meghatalmazást az okirathoz záradékkal hozzáfűzni, az átadás napját, helyét, idejét és az átadó személyt meg kell jelölni.

Az ügyleti tanuk alkalmazása szükséges nemcsak írástudatlan, hanem írásképtelen ügyfélnél is, tehát annál is, aki csak nevét tudja leírni, de mellőzendő, ha a közjegyző nyelvjogosítványa alapján az ügyfeleknek az okiratot idegen nyelven tolmácsolja. Megfontolandó lenne az ügyleti tanuk 16 éves korhatárának felemelése, írni-olvasni nem tudóknál csak egy ügyleti tanu alkalmazása és annak követelése, hogy az ügyleti tanu a fél nyelvén és az okirat nyelvén írni és olvasni tudjon.

A tartalom hitelesítésével — közokirati jelleggel való felruházásával az okirat a közjegyzői okirat erejét nyeri ugyan, de nem minőségét, minthogy a közjegyző ezekben az esetekben a fentebb említett irányító tevékenységét nem teljesítheti s ennél fogva ez nem történhetik meg közjegyzői kényszer alá eső jogügyleteknél.

Az okiratok alaki kellékei lényegesen egyszerűsítendőek, a tautológiához közel járó hosszadalmas bevezető rész helyett legyen elegendő a felek megnevezése, foglalkozásuk, lakásuk megjelölése, míg a záradék egyszerűen hivatkozás legyen a közjegyzői rendtartásban részletesen megállapított szabályok pontos betartására, anélkül, hogy részletesen előadatnék, a felolvasás vagy elolvasás, az akarattal való megegyezés, a tanuk együttes jelenléte, vagy annak tanusítása, hogy a tanuk a felolvasásnál mellőztettek.

A különös eljárási szabályoknál a tanusító okiraton kívül az eljárás leírását tartalmazó jegyzőkönyv felvételét mellőzni kell névaláírás, vagy kézjegy hitelesítésénél, okiratok felmutatása időpontjának, személyek életben létének tanusításánál és váltóóvásoknál, mely utóbbiak magára a váltóra, vagy toldatra vezethetők.

A tanusítási tilalom szabatosan körülírandó, tárgyi és személyi szempontok szerint, meg kell állapítani, hogy a közjegyző nem nyújthat jogsegélyt tiltott, gyanús, szinleges ügyleteknél, nem működhetik közre a közjegyző, ha a személyazonosságot megállapítani nem tudja. Az eljáró közjegyző személyes érdekeltségének pontosabb meghatározása, elfogultsága esetén a teendők megállapítása éppen úgy szükséges, mint az előző ügyvitelből eredő tilalom tüzetes körülírása, az „ügyekben való közreműködés“ megjelölése helyett.

IX. A közokiratok felvételén, a perenkívüli eljárás teendőinek

teljesítésén, az örökösödési eljárás lefolytatásán felül a közjegyző hivatásának gyakorlását a jogi képviselő terén szabályozni és biztosítani kell. Ezt nem lehet mellék vagy járulékos hivatásnak tekinteni. A közjegyző személye iránt évtizedeken át gyarapodott bizalomnak az alapja a közjegyző perenkívüli jogi tanácsadásainak megbízhatóságán alapult. És amilyen természetes, hogy a jogi képviselő terén való közjegyzői működés összeférhetetlen az ügyvédség gyakorlásával és meg nem engedett ott, ahol az ügyvédi képviselő kötelező, éppen olyan érthető a Kjt. 55. §-ának az intézmény céljával megegyező revíziója iránti törekvés. A jogforgalmat monopolizálni kell az ügyvédek és közjegyzők között s a közjegyzők perenkívüli képviselői jogát nem az ügyvédekkel konkurensnek, hanem a közhitelű tanusításból eredőnek kell tekinteni. Ha egy jogügyletet vagy nyilatkozatot közjegyző foglalt okiratba, vagy azon az aláírásokat hitelesítette, úgy ez egyúttal felhatalmazás az okirat céljainak elérésére szükséges mindennemű perenkívüli eljárásra beadványok és jogorvoslatok benyújtására s általában hatóságok előtti képviselőre. Az az abuzus, hogy a fél személyesen eljárhat a közigazgatási bíróságnál, de ott közjegyző nem képviselheti, vagy az, hogy közjegyző gyámhatósághoz beadványokat, illetve jogorvoslatokat nem intézhet megszüntető, viszont azonban pontos szabályozást igényel a közjegyző e téren való működése, megfelelő könyvek vezetése és főleg fegyelmi és vagyoni felelősségének megállapítása. A 34.800 1928. I. M. számú rendelet 36. §. dacára, mely a magánmegbízásból teljesített munkálatokért járó díjakat a megbízó és a közjegyző közötti szabad egyezkedés tárgyává teszi, még sem tekintenénk a közjegyző ez irányú működését magánjogi jellegű megbízási szerződés teljesítésének, hanem fokozott felügyelet és a hibákat erélyesen megtorló fegyelmi eljárás alá helyezett és a közhatósági jelleggel való felruházottságból eredő ténykedésnek.

A magánokirat felvételének tilalma teljesen elavult rendelkezés. Már az 1886:VII. t.-c.-et betervező miniszteri javaslat „a közjegyzői intézmény megszilárdítása és felvirágoztatása, valamint a zugírászat részbeni megszüntetése céljából“ a közjegyző hatáskörét kiterjesztette a magánokiratok készítésére. A képviselőház jogügyi bizottsága a javaslatnak ezt a részét nem fogadta el, „mert a közjegyzői intézmény nem magánokiratok szerkesztésére, hanem a vitás jogkérdések megelőzése, a pereknek ebből származó határtalan számának csökkentése és a perenkívüli teendők egy részének

elvéállása végett létesített és a kérdéses intézkedés a közhitelességet veszélyezteti“. Ezeknek az indokoknak a tarthatatlanságát a felhozott érvekkel ellenkező következmények kirívóan bizonyítják, mert a közjegyző magánokirat szerkesztési tilalma az egyik oka „perek határtalan számának“ a jogbizonytalanságnak s mert a köteletségét pontosan teljesítő közjegyző magánmegbízásaiban — tételes intézkedés nélkül is — a közhitelű tanusítási ügykörben érvényesülő felelősség tudatában jár el s mert „nincs értelme, hogy a legmagasabb jogi képzettséggel bíró és a tételes jog alkalmazásában nagy gyakorlatot szerzett kiváló közjegyzői karunk eltiltassék a magánokiratoktól“, (Jogügyl. köt. írásbafogl. tör. jav. indokolása) s ezért reformunk fel kell, hogy jogosítsa a közjegyzőt olyan esetekben, melyekben a jogügylet érvényességéhez közokirat nem szükséges, a magánokirat készítésére, ha erre a fél megkeresi s ha közokiratot az egyik fél személyes jelenlétének vagy alakszerű meghatalmazásának hiánya miatt nem vehet fel.

A magánmegbízások és közhitelű tanusítások határkérdésének kell tekintenünk az okiratok, értékeműek és készpénz letételt szabályozó intézkedéseket, melyeknek korszerű megváltoztatására irányuló törekvés nem új keletű. A mai rendelkezések szerint, az alakosságok és az ügykezelés szempontjából is, az őrizetbe vétel a tanusításnak egy neme, a letétel és őrizet tényei tanusítatnak, holott kétségtelen, hogy a közjegyzői eljárás lényege nem a megőrzés tanusítása, hanem a megőrzés ténye. Ma a megőrzés valójában nem hivatalos ténykedés, mert csak az általános közjegyzői felelősség alatt áll, a közjegyző és megbízója között a magánjogi jellegű letéti szerződés szabályai és következményei érvényesülnek, az állam a közjegyzőnél letétbe helyezett értékekért nem szavatol, a megőrzés alatt levő érték bírói letét jellegével nem bír, fizetést vagy egyéb teljesítést nem helyettesít. Ismét a közjegyző közjogi és magánjogi működéseiben orvoslásra váró ellentmondást látunk. A közjegyző legyen jogosítva bármely hivatalos cselekménnyel vagy magánmegbízással kapcsolatban készpénzt, értékeket, értékpapírokat őrizetbe venni és nemcsak bizonyos személyeknek vagy hatóságnak való kiszolgáltatás végett, nemcsak valamely előtte kötött ügylet lebonyolításaként, hanem a megkereső részére való megőrzés végett is és önálló ügyletként is, az állam pedig tartozék a közjegyzőért szavatossággal. A letétel elfogadásának ne legyenek szűk korlátai, az a szoros értelemben vett jogi forgalom igényein túl terjedő gazdasági célzatú szolgálatokat is

jelentsen. Ezzel lesz a közjegyző a régi hiteles helyek valódi jogutóda. A letéti és őrzési eljárás nem a kezelési szabályok szerint legyen intézményesítve, hanem bírjon befolyással a letétbe helyezett okiratok minőségére és hatályára, úgy amint az a végrendeletekre van megállapítva. — A bankszerű letétkezelés szigorú tilalmának fenntartása mellett a közjegyző közjegyzői okirat nélkül vehessen őrizetbe készpénzt, értékeket és értékpapírokat, melyeket a megkeresésnek megfelelően fizetésül a hitelezőnek felkinálhat s ha azt a hitelező elfogadni vonakodik, azt a felkinálásról felvett jegyzőkönyv alapján az adóhivatalok ügykezelése alatt álló *közjegyzői letétbe* helyezhesse (Öern. 10. §.-ához hasonlóan), melyhez perindítás igazolása nem szükséges s így a közjegyzői intézmény ismét a megelőző jogvédelem hathatós tényezőjévé válik.

X. A közjegyzőnek az igazságügyi szervezetben való jogállása a reform során eldöntendő. Az kétségtelen, hogy nem államhivatalnok s a közhivatalnokok három csoportjának (állami, törvényhatósági, községi) egyikébe sem sorozható, a közhivatalnokoknak biztosított anyagi és gazdasági előnyöknek nem részese, különleges igényei, mentességei nincsenek, fizetést és állami nyugdíjat nem élvez, működését állami kinevezés alapján magánmegbízásból végzi, azért az állam nem felelős, működése a magánjogforgalom érdekeit szolgálja, mégis a büntető törvénykönyvnek a büntelőjogi felelősség szempontjából való megállapítása, az állami kinevezés, a működés jellege, a hivatali eskü, a felügyelet és a szolgálatnak, valamint a minősítésnek a közhivatalnokokkal való hasonlósága alapján általában közhivatalnoknak tekintendő. Ezért szükséges a közjegyző közhivatalnoki minőségét a közjegyzői rendtartásban kifejezetten megállapítani s részére a közhivatalnokoknak kijáró előnyöket és mentességeket biztosítani.

A közhivatalnoki jelleg rendezéséhez kapcsolódik a közjegyzői összeférhetlenség kérdése, mely az eddigi szigorú és indokolatlan korlátozások (1874:XXXV. 3., 4. §.) helyett az általános morális kizáró okokat sorolja fel, a közjegyző vagyoni megbízhatóságát és állásának tekintélyét szigorú erkölcsi mértékkel biztosítja, a bírói összeférhetlenséghez hasonlóan, de a közjegyzői hivatásból folyó enyhítésekkel. Az olyan foglalkozás legyen tilos, mely kockázatos esélyei miatt (kereskedelmi jellegű mellékfoglalkozás) a szükséges anyagi függetlenséget veszélyezteti. Itt kell megoldani a közjegyző-képviselőség felvetődött gondolatát, amely ellen felhozott érvek a magas bírói funkcionáriusok és a közjegyzők felsőházi tagsága

folytán élességükből veszítettek, a megoldás pedig a képviselőház érdekképviseleti alapon leendő megszervezésekor aktualitást nyer.

A szorosan az ügyvitelhez tartozó kérdések, az alakiságoknak egyszerűsítése, a könyvek vezetése, a közjegyzői okiratok és egyéb közjegyzői iratoknak gyűjtése, rendezése, megőrzése, selejtezése, a közokiratok felvételére vonatkozó általános és különös szabályok, az okiratok külalakja, a helyesbitések módja, az eredeti okiratok kiadása, a kiadványok kiadása körüli eljárás nem a közjegyzői törvény keretébe valók, hanem az elasztikusabb, könnyebben módosítható és miniszteri rendelettel megállapított ügyviteli szabályokba s így azok részletes megbeszélését ez alkalommal mellőzzük.

(Befejező rész következik.)

A jegyzői magánmunkálatok galériája.

Mielőtt az immár állandósult magánmunkálati galériában való bemutatásokat folytatnánk, meg kell emlékeznünk Szatmár-Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyéknek nemrég hozott minden komoly megfontolást és a modern jogrendszer iránt való minden érzéket nélkülöző határozatáról. Ez a határozat nem irányul másra, csupán annak hivatalos megállapítására, hogy a községi jegyzők magánmunkálatokat továbbra is végezhetnek, a falusi lakosság jogügyleteit továbbra is foglalhassák írásba, sőt *terjesztessék ki ez a joguk a házastársak és jegyesek között való jogügyletekre is*, végül pedig a jegyzőknek mindezek a jogaik iktattassanak törvénybe, — továbbá pedig — esetleg az országház kupolacsarnokában külön emlékmű állíttassék fel, amely örök időkre hirdesse a magyar jogrendszernek azt az elévülhetlen dicsőségét, amely szerint az okiratolás terén olyan szerencsés kézzel vette igénybe a természetes okoknál fogva jogilag analfabéta községi jegyzőknek közremunkálását s ezzel a jogkereső közönségnek örök háláját méltán érdemelte ki; mert ezzel a jogi tudás, érzék és gyakorlat nélkül való magánmunkálkodással a jogkereső közönség folytonos és súlyos anyagi károsodását vitathatatlanul előidézte és kétségtelen módon munkás a jogbizonytalanság fokozásában s a magyar jogszolgáltatásnak balkáni nivóra való süllyesztésében. Véssek aranybetűkkel az emlékműbe: „Elismerés és hála a jegyzői

magánmunkálatok kigondolójának, törvénybeiktatóinak és elkövetőinek, akik ezzel egységesen és nemes ambícióval szolgálják azt a nagy célt, hogy a magyar jogállami berendezés a nyugateurópai kultúr államok nivójára emeltessék.“

A határozat valójában csak addig szól, hogy a jegyzők idevonatkozó jogai iktattassanak törvénybe. Nem kell nagy fantázia és logikai érzék ahhoz, hogy a határozathoz annak indokolt kiegészítő-részeként a fenti folytatás hozzáfűzessék. A határozatot eredményező indítványt különben a vállalji körjegyző, a vármegyei jegyzőegyesület elnöke nyújtotta be s azt a közgyűlésen szóval is megindokolta. Egyszerűen elragadtatással nyilatkozott a községi jegyzők magánmunkálatairól, amelyeket a jogkereső közönség teljes megnyugvására és meglegedésére végeznek el akként, hogy indokoltnak találja ez irányú munkakörüknek — a közjegyzői hatáskör megnyirbálásával való — kiterjesztését is. Az indítványt a közgyűlés minden további hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadta. Úgy látszik a közgyűlés tagjai nagyon álmos hangulatban lehettek, amikor ezt az indítványt elfogadták. Nem gondoltak arra, hogy ezzel a határozattal szembehelyezkednek az egész magyar jogászai közvéleménnyel s igen kétes hírű dicsőséget szereznek a törvényhatósági bizottság jogászai nivójának.

Tény az, hogy hiába küzd a jegyzői magánmunkálatok ellen egyöntetűen az ország egész jogászsága, hiába rendez az egész magyar jogi szaksajtó állandó bemutatókat a jegyzői magánmunkálatok remekeiből; Mátészalkán el vannak ragadtatva a jegyzői magánmunkálatok kifogástalan és magas jogi nivójától s a törvényhatósági bizottságnak magas jogi kultúrát reprezentáló tagjai bizonyára még a biráskodást is hajlandók volnának a községi jegyzőknek átengedni, hiszen csak a jegyzők ismerik a falusi nép viszonyait és lélektanát, ez pedig minden jogi tudásnál, gyakorlati ismeretnél és jogérzéknél fontosabb.

Tudomást szerezvén erről az épületes közgyűlési határozatról e közlöny szerkesztősége, köriratot küldött a törvényhatósági székhelyeken működő közjegyzőknek az iránt, hogy ez ellen a határozat ellen, amelyet pártolás végett az összes törvényhatóságoknak megküldtek, a hivatásos jogászsággal, különösen az ügyvédekkel karöltve indítsanak energikus akciót, nehogy a többi törvényhatóságok is e jogszolgáltatási nézőpontból nagyfontosságú kérdésben hasonlóan álmos hangulatban határozzanak. A körirat eredményeként különben már értesülést nyertünk arról, hogy Hajdu

vármegye törvényhatósági bizottsága az indítványt a napirendről egyhangulag levette és Békés vármegye főispánja a megkeresést irattárba tétetni rendelte s ekként az a közgyűlés napirendjére ki sem lesz tűzve. Ezen a helyen is felkérjük különben a törvényhatósági székhelyeken működő kartársakat, hogy a részükre megküldött köriratban foglaltaknak megfelelően az eminens jogszolgáltatási érdekekre s a magyar jogállam presztizsére való tekintettel a lelelkiismeretesebben s a legerélyesebben járjanak el.

* * *

Az alábbiakban folytatjuk egyébként a magánmunkálati bemutatót:

A nógrádverőcei volt községi jegyző „Atyafiságos egyességnek“ címzett okiratot készített a körjegyzőséghez tartozó kismarosi lakosok között. Ebben az okiratban a szülők ingatlanainak egy részét fiúgyermeküknek, egyrészt pedig leánygyermeküknek adják át s a fiúgyermekkel szemben a szerződés második pontjának utolsó bekezdésében kikötik, hogy a fiú tartozik őket *holtuk után* (az élve eltemettetés tehát szerződés ellenes magatartás!) tisztességesen eltemettetni s ha ezen kötelezettségének a legpontosabban eleget nem tenne, úgy a *szülők ennek az egyességnek felbontását is követelhetik*. (Az egyesség felbontását s az ezt meghaladó egyéb lépéseket a szülők valószínűleg diplomáciai úton, a mennyországban akreditált magyar kir. követség útján tehetik meg.)

* * *

Az alábbi ajándékozási szerződés a községi jegyző közreműködésével Horvátzsidányban kötöttetett el s a jogi felkészültségnek, a szerződéskötési jogi technikának ékesen beszélő példánya:

Ajándékozási szerződés. Mely az alább megnevezett között a mai napon a következő feltételek mellett kötöttetett meg. 1. Kumanovich Márton és neje Horváth Mária horvátzsidányi lakosok ajándékba adják a horvátzsidányi stb. ingatlanokat, valamint a közös erdő és legelő járandóságukat fiuk Kumanovich József horvátzsidányi lakosnak 8000 korona, azaz Nyolcezer korona árban. 2. Ajándékba adják az összes ingóságot nevezetesen a marhaállományt, gazdasági felszerelést, butort stb., melynek értéke fenti összegben már bennfoglalatik. 3. Kumanovich József ajándékba elfogadja az 1. és 2. pontban körülírt ingatlanokat és ingókat az ott kitett értékben, *mely összeg ajándékozók, többi gyermekeinek lesz egyenlő arányban kamat nélkül csak kívánságára kifizetendő*. 4. Ajándékozók kikötik maguknak az ajándékba adott ingatlanok és ingók élethossziglani haszonélvezetét, mely javukra telekkönyvileg bekebelezendő. Egyikük elhalálása esetében a túlélő az egész ingatlanok haszonélvezetére jogosult. 5. Szerződő felek kölcsönösen beleegyeznek és megengedik, hogy a tulajdonjog az 1. pontban körülírt ingatlanokra ajándékba vevő, míg az élet-

hossziglani haszonélvezeti jog ajándékba adók javára telekkönyvileg bekebelezendő. Felolvasás után megértelmezett elfogadva aláíratott. Horvátsidány, 1919. június 4-én. Aláírások, stb.

* * *

A zemplénagárdi körjegyző is részt kíván venni abban a nemes versenyben, amely hivatva van adatokat és érveket szolgáltatni a jegyzői magánmunkálatok mellett. Elkövette ugyanis ez a körjegyző az alábbi nyilatkozatot:

Alulírott Sohajda Sándorné szül. Benő Gizelia zemplénagárdi lakos ezenel kijelentem, hogy a Zemplénagárd község 703. számú betétjében 1097., 1098. és 2507. helyrajzi számok, valamint ugyanezen község 713. számú betétjében 259. és 260. helyrajzi számok alatt felvett ingatlanoknak a haszonélvezeti jogát halálom utánra férjem Sohajda Sándor zemplénagárdi lakosra átruházom, mert férjem engem betegségemben nyugdíjából gyógykezeltetett, ápolt és gondozott, azért ezen általam nyújtható ellenszolgáltatással kívánom kárpótolni. Már most megengedem, hogy a Zemplénagárd község 703. és 713. számú betétekben felvett 1097., 1098., 2507., 259. és 260. helyrajzi számokkal jelölt ingatlanokból az engem megillető jutalékomra a holtigtartó haszonélvezeti jog férjem Sohajda Sándor zemplénagárdi lakos javára, minden további megkérdezésem nélkül telekkönyvileg bekebeleztessek. Ezen nyilatkozat előttem felolvastatott, megmagyaráztatott és helybenhagyásom után általam kettő tanu jelenlétében aláíratott. Kelt Zemplénagárdon, 1933. évi május hó 18-án. Sohajda Sándorné szül. Benő Gizella sk. Danielis József sk. Sohajda István sk. Előttünk. (Beküldte: Jármy Béla dr. kir. közjegyző Sátoraljaujhely.)

A tárgyilagosság megköveteli annak megállapítását, hogy ezzel a nyilatkozattal kapcsolatosan azt a további humoros eseményt, amely szerint a sárospataki járásbíróság telekkönyvi hatósága 3389/1933. tkvi számú végzésével a két tanútól egyszerűen előttemezett s közokiratba nem foglalt nyilatkozat alapján a holtigtartó haszonélvezeti jogot az ingatlanokra bekebelezte: — a jegyző terhére ne írjuk, maradjon ez csak a sárospataki telekkönyvi hatóság osztatlan dicsősége.

* * *

Az alább közölt két végrendelettel nemcsak az óvodai nivón álló jogi felépítést, de azt is igazolni kívánjuk, hogy a községi jegyzők a magyaros stílus és a belletrisztika terén sem állanak utolsó helyen:

„V é g r e n d e l e t .

Alulírottak, mint az általunk személyesen ismert F. F. itteni lakos által felkért végrendeleti tanuk megjelentünk végrendelező lakásán az ő kérelmére mire együttes jelenlétünkben következőleg végrendelezett:

Én F. F. teljes öntudattal az általam e célból felkért és együttesen folyton jelen levő általam e célra felkért tanuk előtt következő végrendeletet teszem.

R.-en 1934. évi január hó 14-én N. N. járási főszolgabíró előtt két örökbe

fogadási szerződés készült, melynek tartalmát kiegészítem az alábbi nyilatkozattal.

1. Néhai testvérem F. J.-től örököltem a rkhi és rbfüsi határban levő ingatlan illetőséget, ezen reám szálló vagyont hagyományozom halálom esetére az általam örökbe fogadott M. J. és P. K. szülöktől 1919. évi március hó 16-án született M. G.-nak, a ki az örökbe fogadás folytán az én családi nevemet köteles viselni, oly határozott kijelentésem mellett, hogy ezen gyermekem a még fennmaradó egyéb ingó és ingatlan vagyonomból örökölni nem jogosult. Teszem pedig ezen végrendelezésemet örökbe fogadott G. fiammal szemben azért, mert már három év óta hűséggel és szeretettel viseltetik úgy irányomban, mint nőm irányában és ezen szolgálatának jutalmául hagyományozom fennebb körvonalazott vagyont.

Rkh.-en mai napon kelt örökbe fogadási szerződéssel örökbe fogadtam L. I. és neje D. E. szülöktől 1914. évi szeptember 18-án született L. K. nevű gyermeket, neki hagyományozom örök tulajdoni joggal rkh. és rbfüi határban levő mind azon birtokot, mely tulajdonomat korábban képezte, valamint a 17. számú ház összes gazdasági felszerelés és ingósággal, követelem, hogy ezen örökbe fogadott K. fiam a birtokot minden kül beavatkozás nélkül birtokolja.

Mindkét ingatlanra a holtiglani haszonélvezeti jog szeretett nőm született D. A.-t illeti, oly határozott kijelentésem mellett, hogy a haszonélvezetben ezen két örökbe fogadott gyermek háborgatni nem jogosultak.

Kijelentem, hogy halálom után a vagyon rendezés az örökbe fogadási szerződés valamint ezen végrendeletem értelmében hajtassék végre.

Ezen végrendelet előttem szóról-szóra felolvastatott és miután saját végakaratomat tartalmaz, általam az együttesen jelen lévő tanuk előtt saját kezüleg aláíratott.

Dátum. . . . F. F. sk.

Alulírottak, mint felkért végrendeleti tanuk ezennel bizonyítjuk és szükség esetén esküvel is megerősítjük, hogy az általunk személyesen ismert F. F. rkhi lakos túloldali végrendelete együttes jelenlétünkben H. J. végrendeleti tanu által egész terjedelmében felolvastatott és előttünk kijelentette, hogy ezen okirat utolsó végakaratót tartalmazza. azt saját kezü aláírásával látta el

Dátum. H. J. sk. végrendeleti tanu, K. I. sk. tanu, K. I. sk. tanu, D. I. sk. tanu.

„Ebből a végrendeletből azt is megtudjuk, hogy az abban említett örökbefogadási szerződés a járási főszolgabíró előtt „készült“. Holott szabályszerint a felek névaláírásának azokon való hitelesítése kir. közjegyző, ennek betegsége vagy távolléte esetén kir. járásbíróság által eszközöltetik.

„Végrendelet.

Alulírott stb. a következő végrendelet teszem:

Összes ingó és ingatlan vagyonomat a háztartásomban élő, kicsiny korától, házunkhoz vett, majd munkaképességétől háztartásomban segédkezett, nőm rokona Cz. E. mszfai lakosra hagyom, kinek kötelességévé teszem, hogy nőmet megbecsülje, minek biztosítéka képen a holtigtartó haszonélvezeti jogát hagyományozok birtokomnak nőmre Cz. É., B. F.-né mszfai lakosra hagyom. Kelt Mszfán, 1931. július 21-én. Végrendelező kézjegye, F. J. sk. néviró és tanu. Záradék a négy végrendeleti tanu aláírásával.“ (Beküldte: Gálffy Ferenc dr. kir. közjegyző Szentgotthárd.

Közlemények.

A közjegyzőség egységesítése Németországban. Az 1934. jan. 30-iki „a birodalom ujjaépítéséről“ szóló törvény (R. G. Bl. 1934. I. 75 l.) kimondta, hogy a tagállamok felségjogai a birodalomra szállnak át. Most az 1934. febr. 16-iki (R. G. Bl. 1934. I. 91. l.) „Első törvény a jogszolgáltatásnak a birodalomra ruházásáról“ immár további lépés az alaptörvény megvalósításához. Az új törvény azt rendeli, hogy ezentúl az összes bíróságok a német nép nevében ítéleznek, hogy a birodalmi elnök kegyelmi joga mellett a folyamatban levő bűnügyekben a pertörlés jogát is gyakorolja s hogy az az egyén, aki a bírói hivatalra képesítést nyert, immáron minden tagállamban ügyvédi gyakorlatra bocsátható. A közjegyzőség tekintetében különösen fontos a 4. cikk intézkedése. Eszerint a közjegyzői okiratoknak az egész birodalom területén egyenlő hatóerejük van. A tagállamok olyan jogszabályai, melyek szerint az okiratsfelvételt vagy hitelesítést az illető tagállam közjegyzője tartozik teljesíteni, hatályon kívül vannak helyezve. Ilyképen nemcsak a közjegyzőségnek, hanem a gazdasági életnek egyik régi követelése teljesült. Jövőben a német birodalom területén minden közjegyző minden közjegyzői okiratot jogosult felvenni. A közjegyzői okirat általános érvényességüvé lett, ami különösen jelentős lépés az egész német közjegyzői intézmény egységesítése felé és előkészítése a „birodalmi közjegyző“ kialakulásának.

Buhl Herbert dr.

Grosschmied Géza dr. előadása a Jogászegyletben. A Magyar Jogászegylet május hó 12-én a kir. kuria egyik tanácskozó termében Kövess Béla dr. ügyvédi kamarai elnökhelyettes vezetése alatt ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya volt *Grosschmied Géza dr.* miskolci kir. közjegyzőnek „Jogélet Slovenskóban“ című értékes előadása. Az előadó Felsőmagyarország elszakításakor a kassai ügyvédi kamara utolsó magyar elnöke s ezt követően mintegy évtizeden át a prágai nemzetgyűlés felsőházában a magyarság szenátora volt s ekként az előadás tárgyának alapos ismerője. Előadását azzal vezette be, hogy az ú. n. „Slovenskóban“ mely elnevezés alatt tudvalevően a keleti kárpátalji területtől elte-

kintve a többi volt magyar felvidéki vármegye értendő, a régi magyar törvények voltak és vannak, különösen a magánjog terén még ma is érvényben. Ez az évszázadokon át itt érvényben volt jogrendszer azonban összekeveredett a régi Ausztriából Csehszlovákiához csatolt Morvaországban és Sziléziában érvényben volt, osztrák joggal és a csehszlovák köztársaság 15 éves fennállása alatt hozott új törvényekkel és rendeletekkel. Ez a körülmény természetesen nagyfokú jogbizonytalanságot hozott létre. A továbbiakban behatóan foglalkozott az igen súlyos helyzetbe került és autonómiájuktól is megfosztott felvidéki magyar ügyvédség helyzetével, aminthogy előadása különben is minden vonatkozásban főleg az ügyvédség helyzetével, az ügyvédi szervezeti, hatásköri kérdésekkel, illetve az új jogszabályoknak ezekre gyakorolt hatásával foglalkozott. A volt magyar ügyvédi kamarákat mindjárt az új államalakulás első idejében megszüntették s e helyett egész Slovenskó területére egy ügyvédi kamarát szerveztek Turócszentmártonban, ahol természetesen a magyar ügyvédek szóhoz sem juthatnak, mivel a vezető szerep a cseh, illetve a tót ügyvédek kezében van. Az ú. n. kárpátalji területen egy ügyvédi kamarát létesítettek, ennek a teendőit azonban az ungvári törvényszék látja el. Általában az ügyvédi szabadságot különösen a kisebbségi ügyvédek tekintetében az új államterületen jelentősen korlátozták, aminek kétségtelenül politikai oka van. A slovenskói ügyvédek társadalmi szervezetet is létesítettek a Pozsonyban megalapított ügyvédszövetségben s ennek keretében a nyugdíjkérdés megoldásával is kísérleteznek. A predomináns ügyvédi kérdéseken kívül szemléltette az előadás a bírói szervezet módosításának, a nyelvhasználat, különösen a magyar nyelv korlátozásának és a nemzetiségi jogkereső közönség egyéb igazságszolgáltatási sérelmeinek feltárása mellett a trianoni békeszerződés óta beállott jogéleti változásokat s ezeknek az őslakosság érdekeire gyakorolt káros hatását. Reámutatott még és példákkal igazolta a magánjogi törvényhozáson és a joggyakorlaton áthúzódó magyarellenes tendenciákra és arra a törekvésre is, hogy ezuton és e törvények alkalmazása útján is ezen par excellence nemzetiségi államalakulatban is mindig a cseh nemzeti állam kiépítése a vezérelv, de hogy éppen ez a politikai cél és a jogrendszerek különbözőségéből fakadó tájékozatlanság az egységes jogélet kifejlődését mennyire zavarja, különösen akkor, amikor ezen felül bizonyos fokú idegesség is jellemzi a cseh törvényalkotást, erre bizonyos, hogy éppen az

elmúlt évben a nagynémetekkel való szomszédság és az ottani események, valamint a kommunista zavargások arra birták a kormányt, hogy messzemenő „biztonsági“ jogszabályok életbeléptetésére kérjen és kapjon a nemzetgyűléstől felhatalmazást. (A valuta, a termelési és fogyasztási viszonyok szabályozására stb. adott felhatalmazáson kezdve — a sajtótermékek betiltására, — a tisztviselők, tanítók, nyugdíjasok, katonai altisztek államellenes tevékenységének üldözésére, a politikai pártok tevékenységének megszüntetésére és azok felosztására stb. stb.). Levonja az előadó e tételes jogi adatokból azt a következtetést, hogy mindezekből objektíve megállapítható, hogy az új államalakulat a jogszolgáltatás terén sem felel meg a hozzáfűzött várakozásoknak, mert a volt magyarországi területeken a jogbizonytalanság növekedett, — az őslakosok nemzeti jogai (a nyelvhasználat terén, a békeszerződés ellenére) elkallódtak, a gazdasági és hitelélet elsorvadt és a trianoni és saint germainei békeszerződések alapján létrejött új államalakulat a Szent István birodalmából elszakított területek, illetve azok őslakosainak sorsát, a multtal szemben keservesebbé, csaknem elviselhetetlenné tette és így a Népszövetségi Egyezségi okmány 19. §-ában írt, a tarthatatlan állapotok megszüntetésének időpontja elkövetkezett. Megemlékezett még az előadó a slovenskói községi jegyzők zugirászati tevékenységéről is, hangoztatva, hogy a telekkönyvi beadványok legjelentősebb kontingense itt is a községi jegyző kezében van s hogy a magánmunkálatok terén a jegyzők kalózkodását rendelettel bizonyos korlátok közé szorították ugyan, azonban az egész kérdést rendező, illetve a magánmunkálati jogosultságot megszüntető rendelet többszörös ígérek ellenére még mindig késik. Az értékes előadást, bár az a slovenskói jogéleti viszonyokat inkább egyoldalú ügyvédi nézőpontból ismertette és bírálta, az ülés közönsége állandó érdeklődéssel hallgatta végig. Meg kell jegyeznünk, hogy az előadás a slovenskói községi jegyzői helyzetet nem is érintette, bár egészen természetesnek találtuk volna, hogy az előadónak, mint aktiv községi jegyzőnek ezzel a kérdéssel is kellett volna foglalkoznia, amely kérdés különben az előadás általános tárgyába is beleillett volna. Az előadáson különben *Galánffy* János dr. és *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tagokkal az élükön, a községi és helyettesi kar számos tagja jelent meg.

Nemzetközi községi irodalom. Ezen a címen e közlöny 1933. évi decemberi számában a 423. oldalon közlemény jelent

meg, amelyben megemlékeztünk arról, hogy Cremonában Istituto Internazionale Bibliografico del Notariato címen egy intézmény működik, amelynek célja, hogy a községi irodalomra vonatkozó minden nemzet nyelvén megjelent irodalmi termékeket összegyűjtse. Ez az intézet diplomáciai úton érdeklődött a magyar községi irodalom iránt s erre az érdeklődésre e közlöny szerkesztősége részletes választ adott, amelyben közölte a magyar községi szakirodalomra vonatkozó kimutatást és értesítést küldött arról, hogy a magyar községi szakkérdésével külön folyóirat, ez a közlöny foglalkozik. Erre az értesítésre e közlöny szerkesztősége hivatalos választ mindezideig nem kapott. Todeschni Gusztáv dr. cremonai községi intézet nemrég egy levelet Rónay Tibor dr. budapesti kir. községi irodalomhoz, akinek címét egy közös ismerősüktől tudta meg. Ebből a levélből kitűnik, hogy a nemzetközi intézet jelenleg még csak tervezetben s a levelet író községi jóindulatú szándékában létezik s ezidőszent még csak előkészítő stádiumban van. A levél szerint célravezető előkészítő tevékenységek volnának: minél több egyénnel közölni az intézet célját s megkérni őket arra, hogy közöljék a birtokukban levő és a tudomásuk szerint létező műveket, minden államból megszerezni a vonatkozó szakkönyvtárak pontos címét s az azokkal rendelkező személyek, vagy intézmények címét, informálódni abban az irányban, hogy az intézet céljaira lehet-e kamaráktól, vagy magánszemélyektől, illetve községi irodalomtól pénzügyi segítséget remélni és kieszközölni. A költségeket ugyanis eddig Todeschni Gusztáv dr. viselte. A terv szerint az intézetet a brüsszeli nemzetközi intézet mintájára alapítanák. A levélre Rónay Tibor dr. választ küldött s ebben jelezte, hogy a magyar községi szakirodalom aránylag szegény, a művek összegyűjtése most van folyamatban, azokból a nélkülözhető példányokat a megalakítandó intézet céljaira készséggel rendelkezésre bocsátják. A súlyos gazdasági helyzet s az ezzel kapcsolatosan leromlott községi jövedelmi viszonyok a magyar községi irodalom részéről az intézet anyagi támogatását azonban ezidőszent előreláthatólag lehetetlenné teszik. — A magunk részéről a választ helyeseljük s bár az eddigi értesítéssel ellentétben nem egy tényleg működő és megalapozott intézetről van szó, hanem csupán egy az előkészítés korai stádiumában levő tervről, az anyagi eszközök kivételével egyébként az intézet megvalósítása érdekében való munkához készséggel nyújtunk segítő kezét.

A budapesti kamara társasvacsorái. A budapesti kir. közjegyzői kamara szokásos társasvacsoráit június, július és augusztus hónapokban a rendes időben, vagyis minden hónap második keddjén a Gellért szálló teraszán fogja megtartani. Szeptember havától kezdve a társasvacsora, amennyiben erre nézve más értesítést szét nem küldenek, az Országos Kaszinó éttermében lesz.

Kimutatás az állami nyugdíjas közjegyzőkről és közjegyzői alkalmazottakról. Az 1620/1934. M. E. számú rendelet 2. §-a akként rendelkezik, hogy ha a rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjasnak, vagyis közszolgálati nyugdíjasnak a nyugellátásán kívül a rendeletben meghatározott forrásból származó és a rendeletben meghatározott mértéket meghaladó keresete van, állami nyugellátását egészben, vagy részben be kell szüntetni. E rendelet alapján az igazságügyminiszter 7550/1934. I. M. E. szám alatt a járásbíróságok elnökéhez a következő rendeletet intézte: „Az ellátásukon felül keresettel bíró közszolgálati nyugdíjasok és özvegyek ellátásának korlátozása tárgyában kiadott 1934. évi 1620. M. E. számú rendelet 2. § (5) bekezdés a.) pontjára, 4. §. 1. bekezdésének a. és b.) pontjára, illetőleg az 5. § (1) és (2.) bekezdésére utalással felhívom, hogy a vezetése alatt álló hatóságnál tényleges szolgálatában álló alkalmazottak közül, továbbá a hatóság a területén működő kir. közjegyzők, kir. bírósági végrehajtók, hites tolmácsok és mindezek alkalmazottai közül azokról, akik tényleges alkalmaztatásuk után járó illetményeiken, illetőleg kir. közjegyzői, kir. bírósági végrehajtói és hites tolmácsi minőségben teljesített működésükkel vagy az ilyen jogosítvány birtokosától vagy gyakorlójától a jogosítvány gyakorlásával kapcsolatos munkakörben való alkalmazásukkal szerzett keresetükön felül korábbi állásuk (alkalmazásuk) után nyugellátásban részesülnek, egyénenként két-két példányban kimutatást készítsen s a kimutatásokat hivatalos bélyegzővel és a hivatalfőnök aláírásával ellátva haladék nélkül, de legkésőbb a jelen rendelet kézhezvételétől számított 8 napon belül számvevőségemnek küldje meg“. Ennek a rendeletnek alapján minden közjegyzőnek saját magára és alkalmazottaira vonatkozólag amennyiben közszolgálati nyugdíjasról van szó, az illetékes járásbíróság elnökének, megfelelő kimutatást kell beküldenie, ellenkező esetben nemleges jelentést kell tennie. Azt, hogy a nyugellátás milyen esetben szüntetendő be, illetve korlátozandó az 1620/1934. M. E. számú rendelet 9., illetve 10. §-ai határozzák meg.

Hétfégi pihenő a közjegyzői irodákban. *Barcs Béla* budapesti kir. közjegyző a budapesti kamarához indítványt nyújtott be a hétfégi pihenőnek (Weekend) bevezetése tárgyában. A kamara az indítványt illetékes elintézés végett az országos egyesülethez tette át. Az országos egyesület elnöke *Lázár Ferenc dr.* budapesti kir. közjegyző, felsőházi tag ezen az úton is figyelmébe ajánlja a kartársaknak, hogy ennek a helyes, célszerűnek bizonyult és a köztudatba átment rendszernek bevezetésével, amennyiben az az irodai ügymenet zavartalanságát nem befolyásolja, komolyan fogadjakozzanak. Az egyesületi elnök különben a hétfégi pihenő intézményét irodájában már régebben bevezette s az különösen a mai siralmas ügyforgalmi viszonyok között semmiféle fennakadást sem okozott.

Az örökösödési eljárás módosítása. Az igazságügyminiszter T. 519 101. szám alatt a kamarákhoz rendeletet intézett, amelyben véleményezés végett megküldte az örökösödési eljárásról szóló rendeletek módosítása és kiegészítése tárgyában készült rendelet-tervezetet. A tervezet lényeges módosításokat nem tartalmaz, javarészből csupán a haláleset felvételek, különösen pedig a külföldi állampolgárokra vonatkozó haláleset felvételek kezelésének szabályozása tárgyában tervez új intézkedéseket.

Illetékügyi útmutató. *Antalffy Zsiros Aladár dr. könyvének második kiadása.* E közlöny múlt havi számában megemlékeztünk már arról, hogy *Antalffy Zsiros Aladár dr.* budapesti kir. közjegyzőhelyettes, a Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesületének elnöke „Illetékügyi útmutató különös tekintettel a közjegyzői gyakorlatra“ című munkájának második javított és bővített kiadását elkészítette. Az első kiadással szemben különösen bővült az illetékjogra vonatkozó általános rész, amely ezuttal a műnek mintegy egyharmad részét teszi ki. A 320. oldalon, litografált példányokban megjelent mű ára 10 pengő s a szerző ezúton kéri fel a kir. közjegyzőket és helyetteseket, akik e művet a mindennapi gyakorlatban célszerűen és nagy haszonnal alkalmazhatják, hogy megrendeléseiket a szerző címére: Budapest, VI., Andrássy-út 50. Králik iroda, mielőbb megküldeni sziveskedjenek.

Rendeletek

3610/1934. M. E. sz. A csődönkívüli kényszeregyezségi eljárásról szóló rendeletekben szabályozott bíróságon kívüli egyezségi eljárásra vonatkozó rendelkezések újabb módosítása.

66000/1934. P. M. sz. A házadóról szóló 1927. évi 200. P. M. sz. hivatalos összeállítás módosítása.

50144/1934. P. M. sz. A rendőrhatalósági személyazonossági igazolójegyek kiállításával kapcsolatos illeték.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Notariatszeitung. (Az osztrák közjegyzők lapja, 75. évf. 5. szám.) E szám vezető helyén Reichel Eduárd dr., a bécsi közjegyzői kamara elnöke méltatja és ismerteti az 1934. március 17-én kelt szükségrendeletet, amely az osztrák közjegyzőkre vonatkozólag 75 éves korhatárt állapít meg. Azok a közjegyzők, akik 1933. évben már betöltötték 75 éves életkorukat 1934. május 31-én, a többi közjegyzők annak az évnek december 31-én tartoznak állásaikat elhagyni, amelyben a 75-ik életévüket betöltik. A rendelet kibocsátásának indoka az volt, hogy a minisztertanács 1934. február 4-iki felhívásának, hogy a 75. évet betöltött közjegyzők önként hagyják el állásaikat, az előírt határidőben nem mindegyik 75 éves közjegyző tett eleget. Közlönyünk múlt havi számában részletesen ismertettük a közjegyzői biztosításról szóló új rendeleteket, amelyek lehetővé teszik, hogy az állásukat elhagyó közjegyzők a viszonyokhoz képest tisztességes nyugellátásban részesüljenek. Erre való tekintettel a cikk szerint az osztrák közjegyzői karnak bár jogos kifogásaik voltak is a korhatár megállapításai ellen, az erre vonatkozó kormányintézkedést megnyugvással kell tudomásul venniök. A nívós szaklap e számában értékes cikkek jelentek még meg Ernst Svodoba dr., Heinrich Demelius dr., Erich Freud dr. és mások tollából. Felső bírói határozatokat, személyi híreket, közleményeket és könyv-zemlét találunk még ebben az igen tartalmas számban.

Jogtudományi Közlöny. (69. évf. 17-21. szám.) A 17-iki szám Sichermann Bernát dr. a nemrégiben elhalálozott kiváló hitel-jogász posthumus cikkét közli a magyar pénzügyintézetek dollár kötvényeinek jogi helyzetéről, majd Teller Miksa dr. ügyvédnek a lap főmunkatársának „A be nem kebelezett bérlet” címen írott cikkét s több más érdekes cikket. A többi számok vezető cikkeit Sorix, Medvigy Gábor dr. és Fürst László dr. írták, illetve a 21. szám a vezető helyen az igazságügyi költségvetésről közöl rövid bírálatot. Eszerint az igazságügyi költségvetés 978.000 pengő megtakarításról tanuskodik az előző évvel szemben s a foganatosított megszüntetések után a bíróságok költségvetési létszáma 1705. Megállapítja különben ez a cikk, hogy a célkitűzéseken túl egészében szimpatikus budget beszédében az igazságügyminiszter sem jutott. Megnyugtathatott azonban minden hallgatót az a kijelentés, hogy az igazságügyminiszter tetteiben legnagyobb elődjének Deák Ferencnek példáját kívánja követni. Az egyes számok melléklapjaként az ügyvédi érdekek harcos organuma az Ügyvédi Közlöny ezuttal is megjelent, úgyszintén külön mellékletekként megjelentek a különböző döntvénytári füzetek. A 18. szám egyik közleménye szerint a budapesti bíróságoknál: a budapesti törvényszéknél 10:2, a központi járásbíróságnál 19:1 és az I.—III. kerületi járásbíróságnál pedig 14:1⁰/_c-os ügyforgalmi csökkenés van 1932.

évvel szemben, ami természetesen a gazdasági válság további elmélyülésével függ össze.

Magyar Jogi Szemle. (XV. évf. 5. szám.) külön cikkeket írtak e számba Ruhmann Emil dr., Balázs T. Elemér, Vincenti Gusztáv dr., Bakody Aurél dr., Nyeviczkey Zoltán dr. és Jablonkay Géza dr. A Szemle, Kritikai Szemle, Előadások és Külföldi Jogélet közleményei teszik ki még e szám változatos tartalmát. A mellékletekként ezuttal is megjelent különböző döntvénytári füzetek a bírói gyakorlat legfrissebb eseteit hozzák.

Jogállam. (XXXIII. évf. 4. füzet.) Schuster Rudolf dr. a szabadalmi felsőbbbíróság ny. elnöke, a részvénytársasági igazgatóság tagjainak felelőssége és az általános magánjog szabályai címen írt e számba igen értékes vezető cikket. Jogtörténeti és jogbölcészeti tárgyú cikkek jelentek még meg ebben a számban Khulley Rohrer Viktor és Zsoldos Benő tollából. Balázs P. Elemér méltatja ezután Szondy Viktornak most megjelent „Nemzetközi büntető jog”-át. Több cikk és közlemény teszi ki még ennek az érdekes számnak változatos tartalmát.

Magyar Törvénykezés. (1934. évi 9–11. számok.) Ez a szaklapok komor köntösét a praktikus élet céljaira eleven színekben tarkázó habitussal felcserélt folyóirat újabb számaiban is az érvénybe lépő rendeletek teljes szövegét, egyes feldolgozásban és bő terjedelemben a legújabb joggyakorlatot, a Forum és a Szerkesztő postája állandó rovatok sok érdekes olvasnivalóit hozza.

Polgári Jog. (X. évf. 5. szám.) E szám az élen közli Sichermann Bernát dr. „A biztosítéki jelzálogjog szabályainak módosítása” című posthumus tanulmányát, majd György Ernő dr. O. H. E. igazgatónak „Megjegyzések a mezőgazdasági magánegyezség problémáihoz” című cikkét. A Jogalkotás rovat egy közleménye megállapítja, hogy mezőgazdasági birtok védeltsége iránt kb. 85.000 kérvényt adtak be, a megszüntetés iránt 6000-et s ezek következtében a védeltséget 1700 esetben szüntették meg. A Joggyakorlat, Jogélet, Ügyvédség és Irodalom rovatokban sok praktikus szakközleményt talál még az olvasó.

Notariatszeitung. (A csehszlovák német közjegyzők közlönye, 14. évf. 5. szám.) E szám élen közlik a Leitmeritz-ban pünkösdkor tartott német jogásznapi s az ugyanott és ugyanakkor tartott csehszlovákiai német közjegyzők egyesülete közgyűlésének meghívóit és tárgysorozatát. Hans Frind dr. és Stuchel dr. cikkeit hozza folytatólag e szám, majd felsőbbbírói határozatokat és könyvzemlét.

Illetékügyi közlöny. (IX. évf. 5. szám.) Vezető cikket írt e számba Nagy Dezső Bálint dr. ügyvéd, a szerkesztő bizottság tagja „Néhány kérdés a büntető törvénykezési illetékek köréből” címen. A Szemle rovatban közöl majd e szám személyi híreket, közli folytatólag az új illetékügyi rendeleteket, a Külföldi Szemlék rovatában megemlékezik még arról, hogy Franciaország-

ban a költségvetés egyensúlyának helyreállítása céljából különböző adók és illetékek kulcsát emelték s így pl. a visszterhes ingatlan átruházások illetékének eddigi 12%-os kulcsát 13,5%-ra emelték fel. (Ez az illetéktétel tehát több mint kétszerese a jelenleg összesen 6%-ot kitevő magyar visszterhes ingatlan átruházási illetéknek.)

Joggyakorlat.

Magánjog.

38. Az *özvegyi haszonélvezeti jog* a köteles részre jogosult igényét csak abban az esetben érinti, ha a haszonélvezettel terhelt vagyonnak az összes köteles részeket meghaladó része az özvegyi jognak legkisebb mértékét sem fedezi és ebben az esetben is csak annyiban, amennyiben a köteles résznek az özvegyi jog legkisebb mértékének fedezéséhez szükséges része csupán a haszonélvezet megszűntével adandó ki. (K. P. I. 3572/1933.)

39. Az egyik szülőtől mindkét szülő életében adott *juttatás*, mindkét szülőtől fele részben adottnak tekintendő. Ettől a szabálytól eltérésnek csak abban az esetben van helye, ha a juttatott vagyon kizárólag a juttató szülőnek különvagyonra volt. (K. P. I. 3572/1933.)

40. Az *államfői kegyelem útján való törvényesítés* kiváltság jellegével bír s mint ilyen a törvényesített gyermek javára csak az atyával és az atyának a törvényesített gyermek anyjától származó ivadékaival létesít rokonsági kapcsolatot, az atyának más rokonaival azonban nem. A törvényesített gyermek atyjának anyja után törvényes örökösödési jogot ekként nem érvényesíthet. (K. P. I. 4736/1933.)

41. A *végrendelet íveinek összefűzése* nem tartozik szorosan a végrendelezési cselekményhez, az tehát megelőzően is megtörténhetik anélkül, hogy ez a végrendelet érvényességét érintené. Az 1876. évi XVI. t.-c. 8. §-ának helyes értelme szerint az összefűzés csak a pecséttel való ellátás előfeltétele, a súly a pecséttel ellátáson van s ennél fogva csak ennek, mint a végrendelezési cselekmény egyik részének kell az idézett törvény 3. §-a értelmében az örökös és a tanúk együttes jelenlétében történnie. (K. P. I. 4878/1933.)

42. Az 1876. évi XVI. t.-c. 5. §-a alá eső *végrendeletnél* közömbös, hogy a végrendelező mily módon győződik meg arról, hogy az általa végrendeletének nyilvánított okirat az ő végrendeletét tartalmazza. A végrendelet tehát azon a címen, hogy az örökös

a végakarátának meg nem felelő okiratot nyilvánított végrendeletnek, csak abban az esetben támadható meg, ha bebizonyítást nyer, hogy az örökös tévedésben volt abban a tekintetben, hogy az okirat végakarátának megfelel. (K. P. I. 4878/1933.)

43. A *halálesetre szóló ajándékozás* esetén a megajándékozott jogi helyzete a szerződési örökösével azonos. Ehhez képest örökös mint ajándékozó a megajándékozottnak a szerződésből származó jogát meg nem hiusíthatta és nem is csorbíthatta. (K. P. I. 2959/1933.)

44. Az *özvegyi haszonélvezeti jog* az egész hagyatékra, így tehát azokra az ingóságokra is kiterjed, amelyek az örökös életében természetükénél fogva az ő kizárólagos használatára szolgálnak. (K. P. I. 2186/1933.)

45. Az örökös halálakor az ő birtokában volt ingóságokról ellenkező adat hiányában azt kell vélelmezni, hogy azok az örökös tulajdonai voltak s az örökös és özvegye között megkötött házasság fennállása alatt szereztettek, amiből az is következik, hogy azoknak fele része az örökös hagyatékához tartozik, másik fele része pedig *közszerzemény* jogcímén özvegyét illeti meg. (K. P. I. 2186/1933.)

46. *Ingatlant elidegenítő jogügylet* akkor is érvényes, ha a kölcsönös jogügyleti nyilatkozatok nincsenek egy okiratba foglalva. Megfelel e tekintetben a jogügyleti forgalomban szokásos levelezéssel való ügyletkötés módja is. Az, hogy a felek az okirat szövegében legyenek megjelölve, nem szükséges, hasonlóan nem az ingatlan pontos megjelölése sem s e tekintetben elégséges, ha a felek körülírásából az ügylet tárgyát tevő ingatlan kétségtelenül megállapítható. (K. P. VI. 2198/1933.)

47. A polgári határozatok tárába 764. szám alá felvett elvi jelentőségi határozat szerint *külföldi hitelező külföldi pénznemben meghatározott követelésének* kielégítését belföldön — a mindenkor fennálló jogszabályok korlátain belül — csak a Magyar Nemzeti Bank által a fizetés napján jegyzett árfolyam szerint átszámított pengő értékben követelheti, hacsak a felek másként nem állapodtak meg. (K. P. V. 4530/1933.)

48. A *gyengeelméjűségnek* nem törvényes ismerve, hogy az kóros legyen, hanem általában gyengeelméjűnek tekintendő, akinek elméje a veleszületett sajátosságai, avagy fokozatos gyengülés következtében az értelmi képesség olyan hiányát mutatja, hogy emiatt

ügyeit józanul felfogni és ennek következtében vagyonát önállóan kezelni nem képes. Ez a vagyonkezelési képesség azonban mindig a gondnokság alá helyezni kért fél egyéniségére, életviszonyaira és egyéb körülményeire való figyelemmel bírálendő el. (K. P. III. 4026/1933.)

49. Jogszabály, hogy az *ajándékozási szerződés* külön kikötés nélkül is már a törvény erejénél fogva *hatálytalanítható* a megajándékozott súlyosan beszámítás alá eső, vagyis olyan magatartása miatt, amely őt az ajándékra nézve már önmagában véve erkölcsileg méltatlanná teszi. Jogszabály másrésztől azonban az is, hogy ha a megajándékozott magatartása az ajándékozóval szemben tiszteletlen ugyan, de nem oly mértékben, hogy az a felek társadalmi állását is tekintetbe véve — a durva hálátlanság fogalmát kimerítené — az ajándékozási szerződést hatálytalanítani nem lehet. (K. P. III. 2019/1933.)

50. A *jogszabályokban való tévedésre*, mint jognyilatkozat érvénytelenséget előidéző okirat rendszerint nem lehet ugyan hivatkozni, ám de oly esetben, amidőn a jogban teljesen járatlan és fiatal koránál fogva egyébként is még tapasztalatlan félnek tévedését éppen az ügyvédjétől nyert téves felvilágosítás okozta, akitől a jogszabályok tekintetében joggal várható teljes tájékoztatást és útbaigazítást, az ekként előállott jogi tévedés az egyezség érvényes, vagy érvénytelen voltának az elbírálása szempontjából a ténykörülményekben való tévedéssel egy tekintet alá esik.

Jogszabály ugyan, hogy az egyezség érvényességét nem érinti valamelyik egyezkedő félnek olyan körülményre vonatkozó tévedése, amelyre a vita, vagy a bizonytalanság kiterjed, ám de ez a jogszabály csak oly esetben nyerhet alkalmazást, amidőn valamely lényeges körülmény tekintetében az egyezkedő felek mindegyike bizonytalanságban volt. (K. P. I. 227/1933.)

51. A polgári jogi határozatok tárába 846. szám alatt felvett kereskedelmi zálogjogra vonatkozó, de a joghasonlósága folytán a *magánjogi zálogjogra* is alkalmazandó elvi jelentőségű határozat szerint a zálogjog megállapításához szükséges, hogy az ingó dolog a hitelezőnek valóságosan vagy legalább is a valóságos átadást helyettesítő megfelelő jelképes átadás útján s ez utóbbival kapcsolatosan olyan cselekmények foganatosításával adassék át, amelyek a hitelezőnek a zálogul lekötött ingóval való rendelkezését lehetővé, a zálogadás szabad rendelkezési jogának megszűnését pedig nyilvánvalóvá és mindenki által felismerhetővé teszi. (K. P. V. 4363/1933.)

52. Az 1. és 723. számú polgári elvi határozatok szerint az *alapítványi ügylet* már azzal érvényesen létrejön, hogy az alapító valamely megengedett tartós célra meghatározott vagyont rendel azzal a szándékkal, hogy az alapítványként kezeltessék. Az a végrendeleti intézkedés tehát, hogy az örökhagyó bizonyos körülírt ingatlanokat közszégi kiseddévó alapra hagyta, jogérvényes formák között létrejött alapítványi rendelkezés. (K. P. I. 3295/1933.)

53. A *közszerzeményi vagyon* amennyiben a házasság megszűnése után természetben meg van, rendszerint természetben osztandó meg s a közszerzeményi jutalék természetben adandó ki a közszerző házastársnak, illetve örököseinek. Ettől az általános elvi szabálytól azonban el lehet térni és az örökösök pénzben való kielégítésének is helye lehet annyiban, amennyiben a természetben való megosztás akadályba ütközik, vagy amennyiben pénzben való kielégítés a vagyoni viszonyoknak a felek között méltányos rendezése érdekében célszerűnek mutatkozik. (K. P. I. 2522/1933.)

54. A gyermekeknek a családi kapcsolatnál fogva a szülők vagyoni viszonyait ismerniök kell s ezért a gyermek a pénzbeli kielégítést elfogadó nyilatkozatát az értékben való tévedés miatt rendszerint nem támadhatja meg. Amikor azonban a pénz értéke és vásárló ereje tekintetében általános bizonytalanság van ebből a bizonytalanságból származó kétségtelen tévedés miatt a *lemondó nyilatkozat megtámadható*. (K. P. I. 2522/1933.)

Illetékjog.

30. E közlöny 1933. évi április számában közöltük a központi díj- és illetékkiszabási hivatal 117284/1933. III. számú határozatát, amely a pénzügyminisztérium 12312/1933. számú rendeletére hivatkozással megállapítja, hogy a címpéldányok hitelesítése aláírásonként egy pengő illeték alá esik. Ugyanezt az álláspontot foglalta el a közigazgatási bíróság is 10509/1933. P. számú ítéletében, megállapítván, hogy az 1875. évi XXXVII. t.-c. 184. és 241. §-ai szerint a részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél az igazgatóság tagjai a kereskedelmi cégjegyzékbe való bevezetés végett haladéktalanul bejelentendők. A bejelentéssel egyidejűleg az igazgatóság tagjai ugyanott aláírásaikat hitelesíttetni, vagy hitelesített alakban bemutatni tartoznak. A cégjegyzék berendezése és bevezetése tárgyában kiadott 26922/1875. K. M. és I. M. rendelet 21. és 22. szakaszai értelmében a névalírásnak a bemutatása kellő számú címpéldányok aláírásával történik, amely aláírásokat a kir. törvényszék, vagy a kir. közjegyző hitelesíti. Ezek szerint a jogszabályok szerint a címpéldányoknak a rendeltetése az, hogy az igazgatósági tagoknak az az aláírása, amelyet a cég aláírásánál használni fognak, a cégbíróságnál hiteles alakban

őriztessék. Az ilyen cimpéldányokon levő aláírások hitelesítése tehát nem tekinthető kereskedelmi cég aláírás, hanem csak az illető igazgatósági tag által a kereskedelmi cég aláírásánál használandó aláírás hitelesítésének, ennél fogva az ilyen hitelesítések, után nem az 1926 évi 163600. P. M. rendelet 29. §-ának 2, hanem az 1. bekezdésében megállapított aláírásonként 80 fillér (illetve az 5100/1931. M. E. számú rendelet 19. § 1. bekezdésében irt 1. P.) illeték követelhető.

31. A bélyeggel lerovandó öröklési és ingyenes ingatlan vagyonaátruházási illeték befizetésének felfüggesztése (N. jegyzékbevétele) nem igényelhető. (19330/1932. P. köz. bir. állandó gyakorlat.)

32. Ha három örökös közül ketten az őket megillető örökrészükről lemondanak a harmadik javára, a lemondók illeték fizetésére nem kötelezhető, a harmadik pedig csak örökösödési illetéket tartozik fizetni. (11520/1931. P. köz. bir.)

33. Ha az örökhagyó után két végrendelet maradt, amelyek közül a második hatálytalanította az elsőt és ha az örökösök a hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvben azt jelentik ki, hogy a végrendelet szerint kívánnak örökölni, de az osztály egyesség szerint nem a második, hanem — a törvényes öröklés rendjének megfelelő intézkedéseket tartalmazó — első végrendelet szerint osztozkodnak, az a körülmény, hogy valamelyik örökös részéről van-e több átvétel, az első végrendelet és az osztályos egyesség rendelkezésének egybevetésével állapítandó meg. (17212/1931. P. köz. bir.)

34. Szülők és gyermek olyan közös ingatlan vásárlása, mely szerint a gyermek az ingatlan tulajdonjogát, a szülők a haszonélvezeti jogot szerzik meg, csak vételi illeték alá esik, a szülők terhére tehát ajándékozási illeték elő nem írható. (!) (állandó gyakorlat szerint az adásvételi szerződés alapjául ha a tulajdonjog és a haszonélvezeti jog másokat illet meg, a rendes visszeterhes vagyonaátruházási illeték a tulajdonjogot és a haszonélvezeti jogot megszerző felek között aránylagosan megosztandó.) (9749/1932. P. Köz. bir.)

35. Szülők és gyermekek között kötött adásvételi szerződésben a szülők részére biztosított eltartás értéke a vételárhoz nem számítható, mivel a gyermek a szülőt a magánjog szabályai szerint is köteles tartani s ennél fogva az eltartás kötelezettségének adásvételi szerződésbe foglalása azt járadéki jogügyletté nem teszi. (19736/1930. P. Köz. bir.)

36. Ha az árverésen az ingatlant annak tulajdonosa veszi meg, vagyonaátruházási illeték nem követelhető. (11972/1933. P. Köz. bir.)

37. Hozomány kielégítésül adott ingatlan átruházása után az 1920: XXXIV. t.-c. 112. §-ában megszabott illeték tehát 5%-os ingatlanvagyonaátruházási illeték jár. (9204/1934. P. Köz. bir.)

38. A telekkönyvi hatósághoz jelzálogjog törlése iránt beadott kérés illetékének alapja az ingatlan értékénél nagyobb nem lehet. (15992/1932. P. Köz. bir.)

39. A végrehajtást szenvedő fél az ingatlanára a végrehajtási eljárás rendjén előjegyzett, vagy bekebelezett jelzálogjog után járó bejegyzési illetékért saját személyében nem felelős. (16.194/1933. P. Köz. bir.)

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrássy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.